
3 1761 06576458 1

Lynet.

KØBENHAVN · AXEL ANDERSENS FORLAG · 1908 A·

LYNET

LYNET

ANDET OPLAG

KØBENHAVN
AXEL ANDERSENS FORLAG
HOVEDKOMMISSIONÆR FOR NORGE: MAR. LUND, CHRISTIANIA
1908

Triers Bogtrykkeri (G.L.Lind & Numa Frænkel) Kjøbenhavn.

Fredag den 14de August staar Kejser Wilhelm gemt bag et Gardin og ser paa Vagtparaden svinge ind over Berlins Slotsplads.

Solen glittrer i Messinginstrumenterne, Pariser Indtogsmarschens Toner gjalder mod Murene, og Kaiser Franz Gardens Soldater smækker Benene højt op for strax efter at lade Hælene slaa med Bulder mod Stenbroen.

En Adjudant nærmer sig hurtigt Kejseren.

— Majestæt! Fyrst *von Bülow* anmoder allerunderdanigst om øjeblikkelig Audients.

I næste Minut sidder Kejseren ved sit Arbejdsbord, nøje gennemlæsende to Cifferdepescher fra Tysklands Ambassadører i London og Paris.

— Vi faar altsaa ikke længere Frist, Bülow! To Aars Arbejdsro endnu, og Sejren vilde have været os vis. Ti tyske »Dreadnought'er« mod ti Engelske betød Sværdet i Britanniens Hjærte, naar vi stødte til uventet og i samlet Masse. — Imidlertid skal min kære Onkel finde os vaagne. Statsraad om to Timer. Alle Ministre og hele Generalitetet møder, forstaar De, Fyrste!

— — — I Statsraadet bekræfter Krigsministeren *von Einem*, at Hæren er rede. Marinens Statssekretær, Admiral *v. Tirpitz* oplyser, at den søgaaende Flaade, Efterretningseskadrerne og Manøvre-Torpedobaadsflotillerne med faa Timers Varsel kan dirigeres, hvorhen det ønskes, og at baade Nordsø- og Østersøstationernes Reserveflaader delvis er sejlklare. En betydelig Del af Flaaden er samlet i og ved Kiel.

Finansministeren gør Rede for, at han foruden de 120 Millioner Mark i Juliustaarnet ved Spandau disponerer over 300 Millioner fordelte i Landets offentlige Kasser og let tilgængelige Depoter. Iøvrigt mener Ministeren at kunne rejse en halv Milliard gennem Landets Børsmatadorer i Løbet af faa Dage.

Kejseren tager Ordet: Vigtige Meddelelser fra mine Repræsentanter i London og Paris tvinger os til at forberede os paa snart at blive udrevet af Fredens Velsignelser, som vi har nydt siden min højsalige Bedstefader, den store Kejser sluttede Frankfurterfreden. Mit ærlige Forsøg paa overensstemmende med Algecirastraktatens Bestemmelser at beskytte Marokko mod Overgreb fra evropæisk Side, misforstaas i London og Paris, hvor man synes at forberede et Overfald paa Tyskland til Lands og til Søs. Visse koncentriske Bevægelser af franske og engelske Eskadrer i Retning af Kanalens østlige Indgang har vi fuldt Rede paa. Heller ikke den i Stilhed paabegyndte Mobilisering af det sjette og syvende franske Armè-

korps Reserver ved vor Vestgrænse og de engelske Sammendragninger af Tropper ved Portsmouth og Parkestone har undgaaet vor Opmærksomhed.

Mine Herrer, det er mig klart, at Krigen staar for Døren, og at den, der slaar først slaar bedst. Fuldtud tilfreds med D'Herrer militære Ministres Rapporter og med Finansministerens Oplysninger vil jeg strax konstatere, at jeg roligt kan stole paa, at mine Allierede Deres Majestæter Kejser *Frantz Joseph* og Kong *Victor Emanuel* trofast og øjeblikkelig vil opfylde Betingelserne i den Alliancetraktat, der i saa mange Aar mere end noget andet har bidraget til at opretholde Freden i Evropa. Dernæst kaster jeg et Blik ud over vore Nabostater, og det er mig en Glæde at turde udtale den Overbevisning, at kun Rusland kan tænkes at ville slutte sig til vore Modstandere, idet den fransk-russiske Alliance jo endnu staar ved Magt. Dog kan det hænde, at det fra min højsalige Bedstefader og Fader nedarvede Venskab og hjærtelige Forhold til Hans Majestæt Czaren og hans mægtige Rige bevares, idet den eventuelle Fejde paaføres Tyskland af Frankrig, og Rusland er jo kun forpligtet til at erklære Krig, hvis dets Allierede angribes. Min Rigskansler, Fyrst *von Bülow* vil paa Basis af gammelt Venskab og Retfærd søge Freden med min Broder Czar Nikolaj opretholdt. Og dog, mine Herrer, vilde en Krig mod Øst sikkert blive mere skæbnesvanger for Regeringen i Sct. Petersborg end for os.

Medens de forholdsvis betydelige Hære vore

Nabostater Schweitz, Belgien og Holland hurtigt kan og vil opstille til Værn for deres under en Stormagtskrig truede Neutralitet, beroliger mig med Hensyn til fjendtlige Forsøg paa at bruge disse Landes Territorier eller militære, materielle og financielle Hjælpekilder mod Tyskland, trues vi sikkert af betydelige, uberegnelige Farer nord fra. Om min Broder Kong Frederik den 8des og hans Regerings ærligste Vilje til at erklære og søge overholdt den mest absolute Neutralitet har jeg ikke ringeste Grund til at nære Tvivl. Men det sig i Øjeblikket alvorligt paatrængende Spørgsmaal er dette: Kan Danmark forsvare sin Neutralitet mod fjendtlige Flaaders eller Eskadrers Landgangs- eller Farvands-Spærringsforsøg? Kan de tyske Hære og Flaader uden Fare for Overfald fra dansk Territorium roligt gennemføre deres naturlige Opgaver mod vore Modstandere?

Kommer vore Fjender i Besiddelse af de danske Øer og Farvande, eller gør en Hær Landgang i Jylland, er ikke alene vor Aktionsfrihed lammet, men saavel Krigshavnen Kiel som Kejser Wilhelm Kanalen og Østersøkysten, ja endog selve Berlin i alvorlig Fare. Vor hele Koncentration mod Vest og Øst trues i Flankerne, og vi nødes ikke alene til at anvende 4—5 Armèkorps til Kystforsvar og Dækning mod et eventuelt, nordfra ført Angreb, men vor Marine henvises til Defensiven, medens vor naturlige Chance til et afgørende Resultat paa Havet netop ligger i en med al Kraft ført, heldig Offensiv.

Forholdet mellem det kongelige danske regerende Hus, mig og min Regering er det bedst mulige. Danskerne er sikkert kloge nok til at indse, at deres Lands rige Udviklingsmuligheder kun kan trives i Læ af Tysklands Venskab; men Forsømmelsen af det nationale Forsvar har varet i saa mange Aar, at Danmark praktisk set aldeles ikke kan værge og værne Regeringens sikkert loyalt mente Neutralitet. Den danske Marines nuværende Betydningsløshed danner en sørgelig Modsætning til Landets tidligere store og berømte Flaade. Danmark kan til Søs ikke værge et eneste Sund, ikke afvise selv en lille Eskadres Forsøg paa at krænke Landets Neutralitet. Københavns Befæstning er ufuldendt og ubemandet, selve Mobiliseringen af de altfor faatallige Stridskræfter er afhængig af Herredømmet paa Søen, og der mangler aldeles faste Støttepunkter udenfor Hovedstaden. Naar hertil føjes, at Danmark selv om det faar Tid til at mobilisere til Lands og til Vands af indre politiske Grunde sandsynligvis vil tøve for længe med at iføre sig sin svage Rustning, mener jeg at kunne betragte Kong Frederik den 8des Neutralitetserklæring som praktisk værdiløs. Hans Land ligger aabent og let tilgængeligt for den krigsførende Magt, der kommer først.

Gud er mit Vidne til, at jeg ikke paatænker nogen Erobring af vor nordlige Nabostat. Jeg ønsker den lille intelligente Nation Fred; men det uafviselige Hensyn til vort store Fædrelands dyrebareste Interesser nøder mig til foreløbig at be-

sætte alle strategisk vigtige Punkter paa dansk Jordbund og i danske Farvande.

For ikke som Napoleon i 1807 at lade mig overrumple af Englænderne, befaler jeg, at København og de sællandske Havnebyer besættes i Overmorgen den 16de August. Samme Dag okkuperes Esbjærg fra Landsiden, medens en Krydsereskadre snarest landsætter Tropper i Skagen, Frederikshavn Grenaa og Aarhus. Sydøstjylland og Fyn besættes i Løbet af den 17de og 18de August.

Om den detaillerede Plan for alle vore militære Forsvarsforanstaltninger paa dansk Territorium til Lands og til Vands forhandler jeg nu med Excellenserne *von Einem* og *von Tirpitz*, senere med den telegrafisk tilkaldte Øverstkommanderende over den søgaaende Flaade, min kære Broder, Admiral Prins *Heinrich* og med Chefen for 9de Armékorps, General, Friherre *von Vietinghoff*.

Gid Aanden fra 1864, 1866 og 1870 maa styrke os alle til den yderste Anspændelse af den Enkeltes og de fælles Kræfter til Ære og Lykke for vort elskede Fædreland!

Efter tre Timers Ophold i Berlin tager Prins *Heinrich* og General *Vietinghoff* Kl. 2 om Natten med Extratog tilbage til henholdsvis Kiel og Altona, og Kl. 8 Lørdag Morgen d. 15. August begynder Udførelsen af de om Aftenen ordnede Detailler for Overfaldet paa Danmark.

Der anvendes i første Linie Tropper tilhørende 9de Armékorps. For ikke at vække Opsigt indkaldes ingen Reserver. Det Korps, der i Dagens

Løb samles i Kiel bestemt til at overføres til Sælland sammensættes af de nærmestliggende Garnisoner.

I Kiel ligger 3die Bataillon af Infanteriregimentet Nr. 85, »Hertugen af Holstein« og 1ste Søbataillon (Marinefodfolk).

Fra Itzehoe kommer Feltartilleriregimentet Nr. 9, »Grev Waldersee«. Fra Harburg den slesvig-holstenske Pionér-Bataillon Nr. 9, fra Altona Infanteriregimentet »Graf Bose« Nr. 31 og 2den Afdeling af det Lauenborgske Feltartilleriregiment Nr. 45, fra Lübeck Infanteriregimentet Lübeck Nr. 162, fra Rendsborg Staben med 1ste og 2den Bataillon af Infanteriregiment Nr. 85, 1ste Afdeling af det Lauenborgske Feltartilleriregiment Nr. 45, den slesvig-holstenske Trainbataillon Nr. 9, fra Slesvig 1ste og 3die Bataillon af Infanteriregimentet von Manstein Nr. 84 og Husarregimentet Kaiser Franz Joseph Nr. 16, fra Wandsbeck Husarregimentet Dronning Wilhelmina og endelig fra Neumünster Infanteriregimentet Nr. 163.

Til disse Tropper føjes en Ballonafdeling, 1200 Matroser delte i Landgangskompagnier, 40 store Automobiler, delvis med Bivogne, hver rummende tyve Mand, 70 Telegrafister, 60 Lokomotivførere, 60 Lokomotivfyrbødere, 70 Chauffeurer, 350 Konduktører, Sporskiftere og Ledvogtere samt 50 Dampskibsmaskinister og Fyrbødere.

Kun de Højstkommanderende ved Besked om Aarsagen til den befalede Udrykning med fuld Feltudrustning. Man lader Officererne forstaa, at

det drejer sig om en af Kejseren pludselig forordnet Troppeinspektion, der skal foretages mellem Neumünster og Kiel af Generalinspektøren for første Armé Inspektion, Prins *Friederich Leopold af Preussen.*

10 Officerer og 20 Underofficerer fra den store Generalstab rejser med samme Tog som Prins Heinrich fra Berlin for at assistere ved Expeditionens Ordning. Nogle Afdelinger afgaar direkte fra Garnisonsbyerne til Kiel, andre Korps marcherer først med Oppakning og Train en Mils Vej ad Landevejen og modtager saa pludselig Ordre til at indlades i et paa en Mellemstation holdende Tog.

Fra Lørdag Morgen Kl. 8 cencureres alle Depescher fra Kiel, fra slesvigske Stationer, fra Expeditionskorpsets Garnisonsbyer og fra de Telegrafstationer, der ligger paa de af Tropperne benyttede Jærnbaneruter. Alle mistænkelige Depescher tilbageholdes, medens Telefonforbindelsen med Danmark og Nordslesvig erklæres for afbrudt.

Indtil Postdamperen Kl. 11^{07} Formiddag afgaar fra Kiel til Korsør er der ikke foregaaet noget, der kan vække Opsigt. Garnisonen i Kiel sættes overhovedet først paa Krigsfod Kl. 5 om Eftermiddagen.

De første Tropper ankommer til Kiel Kl. 1. De udlades udenfor Byen og føres dels til Holtenau, dels til Forterne paa begge Sider af Kielerfjord og indskibes senere paa Krigsskibene ved Hjælp af Fjorddampere. Indskibningen af Materiel og Proviant foregaar allerede fra Formiddagen

med Marinens Fartøjer, medens Folk og Heste først bringes om Bord efter 4. Alt Rytteri og Artilleri indskibes fra det kejserlige Værfts Kaier.

Klokken 1 afhenter en Opdagelsesbetjent den danske Postdamper »Freia«s Fører, Premierlieutnant *Haack*. Ankommen til Politikontoret meddeler Politichefen den forbavsede Søofficer, at der er indgivet en Klage over »Freia«s Besætning for Smugleri, hvorfor der vil blive afholdt Forhør. Hr. Haack bedes vente og anvises et komfortabelt Værelse, hvor Cigarer, Forfriskninger og Aviser stilles til »Smuglerens« Raadighed. Henholdsvis Klokken $1^1/_4$ og $1^1/_2$ afhenter Opdagelsespolitiet stilfærdigt »Freia«s Maskinister og Styrmænd, der ligesom deres Chef underrettes om Smuglerianklagen og interneres under behagelige Forhold.

Først om Natten Kl. 12 føres de uafhørte danske Sømænd En for En tilbage til »Freia«, der er besat af Havnepolitiet. Opfyring under Kedlerne forbydes, og Afsejling efter Ruteplanen Klokken 1^{40} er derved umuliggjort. Forgæves protesterer Løjtnant *Haack*. Han modtager en smilende Ordre til at tage Sagen med Ro. Der handles efter kejserlig Befaling og Forklaringen loves senere.

De to Tog, der fra Slesvig-Holsten ankommer til Vamdrup 11^{42} Aften og 1^{28} Nat møder begge mærkelige Hindringer tæt syd for den danske Grænse. Det hedder sig, at det første Togs Maskine er gaaet i Stykker ved Sommersted, den nordligste sønderjydske Station, og Passagererne

anmodes om at staa ud, idet Viderebefordring først vil kunne ske med Nattoget. Mærkværdigvis lider ogsaa dette Togs Maskine Skade syd for Sommersted, hvortil Vognene ganske langsomt glider ind. Reparationen tager hele tre Timer, saaledes, at Ankomsten til Fredericia først finder Sted Klokken $5^1/_2$, længe efter det sidste Nattogs Afgang ad Sælland til, og saa sent, at et Telegram fra en Passager afsendt i Fredericia først efter sex Morgen kan udleveres i København.

Den tyske Plan gaar ud paa at sætte 17000 Mand i Land i Korsør Natten mellem Lørdag og Søndag, med disse Tropper besætte København og overvælde Garnisonen i Næstved. I de nærmeste Dage skal 45,000 Mand følge efter, hvorefter Sælland sættes i moderne Forsvarsstand.

Søndag Morgen tages København ogsaa fra Søsiden, hvorefter Sund og Bælter spærres med Miner. Søndag Aften besættes Esbjærg, og Mandag besættes Middelfart og Strib. Samtidig landsættes en kraftig Brigade i eller ved Nyborg, hvis Garnison afvæbnes eller forjages.

Krydsere udgaaede fra Wilhelmshafen landsætter Mandag Morgen Tropper i Skagen og Frederikshavn, hvor der strax opkastes Batterier mod Søen.

Paa Sprogø og Agersø monteres hurtigst Batterier, og fra disse Øer etableres Minespærringerne i Store Bælt.

Mobiliseringsordren, det telegrafiske Enkeltord »Mobil« udsendes Søndag Morgen Kl. 6 til 9de og

10de Armékorps' Distrikter. Samtidig gives Ordre til Mobilisering af 2den Gardedivision, der pr. Extratog dirigeres fra Berlin i Løbet af den 17de og 18de til Sælland med Afskibning fra Warnemünde til Gedser.

Lørdag Morgen telegraferes fra Kiel ud over Verden, at der ved Helgoland i de nærmeste Dage vil blive afholdt kombinerede Manøvrer, hvortil baade Wilhelmshafen og Kielerstationen afgiver Størstedelen af deres Skibe. Den søgaaende Flaades 2den Pantsereskadre og 1ste Krydsereskadre med Flaadeadmiralskibet »Deutschland« i Spidsen løber ogsaa ind i Kejser Wilhelm Kanalen. Kommandoen føres af Viceadmiral *Schröder* paa »Preussen«, medens Prins *Heinrichs* Flag ses vaje paa Tenderen »Blitz«, der efter at Eskadren har defileret forbi Prinsen, ankrer ved Friedrichsort.

Fra Wilhelmshafen gaar samtidig den mobiliserede Reserveflaade bestaaende af Brandenburg Klassens fire Pantserskibe, sex Kystpanserskibe af Siegfried-Klassen, fem Krydsere og en Division Torpedobaade i Søen.

Lørdag Middag afsejler Viceadmiral *v. Holtzendorff* fra Kiel med Linieskibene Wittelsbach, Zähringen, Mecklenburg og Wettin. Hans Rute gaar gennem Store Bælt nord om Sælland mod Sundet. Skibsbesætningerne er forstærkede med 500 Fæstningsartillerister og 300 Matroser.

Klokken 4 damper Kystpanserskibene Odin og Ægir, Krydserne Hansa, Königsberg og Hertha samt en Division bestaaende af fem store

Manøvre Torpedobaade ud i Østersøen med Kurs syd om de danske Øer og Maal Sundet.

Til Expeditionen mod Korsør anvendes Linieskibene: Kaiser Wilhelm der Grosse, Kaiser Karl der Grosse, Kaiser Barbarossa og Kaiser Wilhelm den 2den kommanderede af Admiral *Jacobsen*.

Pantserkrydserne: Roon, Berlin, Lübeck og Frauenlob under Admiral *Kalau von Hofe*.

De beskyttede Krydsere: Gefion, Danzig, Nymphe, Gazelle og Stuttgart.

Skoleskibene: Freya, Prinz Adalbert, Undine og Vineta. Kaiseryachten Hohenzollern og Mineskibet Pelikan.

De højere Stabe indskibes i »Hohenzollern«, hvor ogsaa Expeditionens Leder Prins *Friederich Leopold* med Stabschef, Oberstlieutnant *Fuchs* og Adjudant Major *v. Blücher* befinder sig. Chefen for 9de Armékorps *General v. Vietinghoff* og Kejserens Generaladjudant, Admiral, Friherre von *Senden Bibram* er ombord i Tenderen Blitz.

En Division Manøvre Torpedobaade forlader Torpedobaadshavnen Klokken 7½. En Kvartmil efter disse fem Fartøjer følger Blitz og Pelikan med Torpedochefen Vice Admiral *Zeye* om Bord. Alle Jærnbane-Maskinister og Telegrafmænd, et Landgangskorps paa 300 Matroser samt 6 Automobiler med Bivogne og Chauffører er indladet paa denne Eskadre. Farten sættes til 15 Kvartmil i Timen, mere kan Blitz og Pelikan ikke løbe.

Hovedflaaden letter i to Afdelinger Kl. 9 og

$9^1/_2$. Fart 17 Kvartmil i Timen. Sex mindre Torpedobaade sværmer dels foran, dels paa Flaadeafdelingernes Fløje. Vejret er halvklart, og der blæser en frisk vestlig Brise.

I Danmark aner man Intet. Lørdagens Aftenblade meddeler i Følge Ritzaus Bureau, at Størstedelen af den tyske Flaade Søndag begynder en Række store Manøvrer i Trekanten Jahdemundingen—Helgoland—Elbmundingen.

Den tyske Ekspeditions Avantgarde fortsætter indtil Torpedobaadene Kl. $12^1/_4$ er naaet op forbi Agersø og Egholm. Her afventes Blitz og Pelikan. Klokken omtrent 1 styrer Skibene ind i Korsør Havn, saaledes, at den første Torpedobaad klapper til ved nærmeste Færgeleje, Nr. 2 lægger sig tværs for den ny Jærnbanestation, Nr. 3 ved Post- og Telegrafstationen, Nr. 4 udfor den gamle Jærnbanestation, nu Godsexpedition, medens Nr. 5 løber op bag de ved Indløbet til Noret liggende Isbrydere.

Blitz fortøjer derpaa ved Siden af den ved Kaien liggende danske Postdamper, medens det tyske Postskib faar Pelikan til Nabo.

Kl. 1^5 er Udskibningen i fuld Gang. Smaa Afdelinger sammensat af Officerer, Matroser og Maskinister tager sig af Færgerne, hvis Besætninger hurtigt indespærres i 3die Klasses Kahytter. Stations- og Rangerpersonalerne samles i nogle Værelser paa det gamle Hotel Store Bælt. Ledvogtere og Sporskiftere forbliver paa deres Poster; men hver Mand faar til Selskab en tysk Kollega og et

Par bevæbnede Matroser. Tyske Ingeniører undersøger Banelinien, og tysk Jærnbanepersonale begynder at rangere Tog.

Telegrafstationen tages strax i Besiddelse, og nogle Ingeniører fra den Torpedobaad, der fortøjer inderst i Havnen, bemægtiger sig Telefonstationen, medens Borgmesterbolig og Politistation besættes. De patrouillerende Betjente indfanges og transporteres om Bord paa Blitz.

Modstand ydes intet Sted. Angrebet sker jo pludseligt, Danskerne er ubevæbnede og Tyskerne mange.

De i Lejerne liggende to Færger faar snart Dampen op og sejles ud i Bæltet for at gøre Tjeneste ved Transporten af Tropper fra Linieskibene og Pantserkrydserne til Land. Ogsaa Reservefærgen, Isbryderne og Transportskibene viser sig efterhaanden udenfor Havnen rede til Transporttjeneste.

Ad Landevejen afgaar Kl. 1^{20} fire Automobiler med Bivogne, hvert af disse Tog medfører 25 Mand. Officerer, Ingeniører, Telegrafister, Jærnbanemænd og Matroser. Først besættes alle Adgange til Korsør med Dobbeltposter, der skal hindre Enhver i at forlade eller komme ind i Byen. Dernæst suser Bilerne op til Holdepladsen udenfor Korsør Station, til Forlev og til Slagelse. Stationerne besættes, Personalerne spærres inde, Materiellet rangeres, Telegrafer og Telefoner afbrydes, og Politimændene arresteres.

De to tilbageværende Biler med Bivogne farer ud for at afbryde de forskellige Telefoncentraler

og Telegrafstationer i en Afstand af indtil tre danske Mil.

Intet Fartøj faar Lov til at forlade Havnen, og ingen Fisker kan komme i Søen, fordi tyske Matroser patrouillerer langs Havnegaderne og den nærmest Byen liggende Strandkant.

Exprestoget fra København Kl. 12 bruser uantastet ind paa Stationen Kl. 1^{36}. I samme Nu, Toget stanser, arresteres Personalet, medens tyske Jærnbanemænd viser samtlige Passagerer ind i den af Matroser bevogtede 3die Klasses Ventesal, hvor Restauratøren under Kontrol faar Lov til at servere for de bestyrtede Rejsende.

Den tyske Fremgangsmaade er i dette Tilfælde som overfor alle danske Embedsmænd og Funktionærer smilende, høflig, men fast. Ingen Forklaringer. Kun et: Nærmere i Morgen, min Herre — er det Svar, Danskerne opnaar paa deres dels ængstelige, dels vrede Spørgsmaal om, hvad Meningen egentlig er med Overfaldet?

Blitz løber ud Klokken 1^{35}, passerer flere af de opankrende store Skibe og foranlediger ved Signaler Færgen fra Nyborg $12,^{\underline{58}}$ til at stoppe godt to Kvartmil fra Korsør. To Pinasser sættes i Vandet, og et Par Minutter efter har 24 Tyskere overtaget Færgens Kommando paa Dæk og i Læ. Den føres til Lejet, de faa Passagerer og Besætningen spærres inde i Stationens Ventesal. Vognene køres i Land, og Færgen gaar atter ud for at hente Tropper.

Udskibningen eller rettere Omskibningen fra

de store Krigsskibe gaar hurtigt for sig. Kanoner, Heste, Ammunitionskarrer, Sanitetsmateriel og Automobiler omlades i Dampfærgerne. De andre med Havnen fortrolige Skibe tager Fodfolk ombord, medens Torpedobaade og Pinasser slæber fyldte Rofartøjer ind. Ved Søbatteriet og udfor den langs Stranden gaaende Gade landsættes mange Soldater.

Klokken 2 farer syv Automobiler med Bivogne afsted til Næstved. Det gælder om at overraske Dragonregimentet før det er samlet og til Hest. Andre Automobiler sendes samtidig frem ad Kongevejen for at Indbryderne hurtigt kan faa besat Jærnbane-Stationerne og afbrudt Telefon- og Telegraf til og med Viby.

Klokken 2^{15} holder sex lange Tog fordelt over hele Stationsterrænet parat til Afgang. Foran kører med en Kilometers Afstand to lette Lokomotiver, hver kun trækkende en enkelt Vogn fyldt med Ingeniørofficerer, Telegrafister og Pionerer. Derpaa afgaar Kl. 2^{30} Train Nr. 1 medførende en kejserlig Automobil, *v. Senden Bibram*, General *v. Vietinghoff*, et Antal Stabsofficerer og en Bataillon Infanteri af Regimentet Nr. 163. De to næste Tog indeholder Regimentets andre Batailloner. Train Nr. 4 og 5 medfører to Batterier af Artilleriregiment Nr. 45 og en Maskingeværafdeling paa 25 Mand, Tog Nr. 6 tager en Eskadron af Husarregimentet Nr. 16.

Dette Regiments andre Eskadroner og Resten af Artilleriregiment Nr. 45 dirigeres ad Landevejen

til Slagelse, hvor Indladningen i der holdende Tog gaar hurtigt for sig.

En Sværm Cyklister er sendt frem ad Hovedlandevejen for at gjenne Nysgerrige tilbage og arrestere alle mistænkelige Personer.

Mellem hvert Togs Afgang hengaar ti Minutter. Klokken 2^{30} afgaar Nr. 1, Kl. 3^{30} Nr. 6. Ved at sammenskrabe alt rullende Materiel og bruge Godsvogne i stor Stil til Menneskebefordring lykkes det at etablere otte nye Train. Det kniber med Lokomotiver, men snart indsendes Reserver fra Slagelse og noget senere fra Ringsted. Alle Tog fyldes med Tropper og Materiel, hvorefter man kører til København.

Inden Landsætningen har alle faaet Frokost, og Hestene er fodrede.

Samtlige Tog føres frem i jævn Fart uden Ophold ved Stationerne. Til Viby naar det forreste Spejderlokomotiv før Automobilerne. Her afventes det andet Lokomotiv, og efter at Stationen er besat sættes fuld Fart paa indtil Roskilde, hvor man maa stanse udenfor Indkørslen for at aflevere nogle Mand til de mange Skiftespor. Klokken 4 kører de to Lokomotiver ind paa Sporet ved Hovedperronen. Stor Staahej fra de paa den store Station allerede arbejdende Jærnbanemænd, der netop expederer et udadgaaende Godstog.

Otte tyske Jernbanemænd og ti Matroser anses for tilstrækkeligt Mandskab til Roskilde, og snart er det danske Personale under Laas og Lukke. Godstoget køres ind paa et Sidespor.

Videre farer Lokomotiverne indefter med den rullende Krigsmagt i Hælene. Der stanses kun saa længe ved Stationerne, at Indkørslen kan efterses og eventuelt bringes i Orden. Nogle Mand efterlades hvert Sted, og Klokken 4^{55} naas Frederiksberg Station. Tilbage i de med Lokomotiverne følgende Vogne er endnu et halvthundrede Mand, der hurtigt og saa diskret som muligt besætter Stationen.

Ti Minutter senere kører det første Militærtog ind paa Frederiksberg Station. At udlade det kejserlige Automobil tager kun faa Minutter, og Klokken 5^{15} ruller Generaladjudant, Admiral v. Senden Bibram, en Attaché fra Udenrigsministeriet og en Generalstabskaptain gennem Falkoneralleen, ad Jagtvejen, Lyngbyvejen, Bernstorffsvejen og Jægersborg Allé til Charlottenlund Slot.

Klokken 5^{39} purrer den ene af de paa Post staaende Gardister sin Sergent og melder, at nogle fine tyske Herrer ønsker Audients hos Hs. Majestæt. Vagtkommandøren bliver strax vækket, viser sig synlig gnaven og meget let paaklædt ved et Vindu, hvorfra han raaber til de endnu i Automobilet siddende Herrer:

— Hvad Pokker er dette her for Gadedrengestreger? D'Herrer er vel fulde!

Den Dansk forstaaende Chauffør vender sig med Haanden til Huen mod Admiralen og siger et Par Ord. Denne smiler let, anlægger derpaa en alvorlig Mine, rejser sig, kaster Kappen og staar i fuld Gala straalende af en rig Ordensfylde, der deles i

to Stjærnegrupper af Dannebrogsordenens hvide Storkorsbaand.

— Hr. Kaptain. Paa Hans Majestæt Kejser *Wilhelm af Tysklands* Ordre anmoder jeg, Allerhøjstsammes Generaladjudant, Admiral, Friherre *von Senden Bibram* om at blive stedet til Audients hos Hans Majestæt Kongen af Danmark for at overbringe en meget vigtig kejserlig Skrivelse. Foreløbig beder jeg Dem levere Hans Majestæt dette Brev.

Og dermed staar alle de tre uniformerede Herrer ud af Automobilet.

Gardekaptajnen spærrer Øjnene op, retter sig, bukker, gør Undskyldning baade for sin Udtalelse og Paaklædning, og befaler Sergenten at føre Herrerne ind paa Slottet.

Kong Frederik er vaagen. Han staar netop ud af Sengen, da Kammertjeneren meddeler, at den vagthavende Officer bringer et Brev, som Hs. Majestæt bedes læse strax. Kongen spørger forbavset, hvem der vover at forstyrre ham med Breve paa denne Tid af Morgenen. Kammertjeneren svarer, at det vist er en højtstaaende fremmed Officer eller Diplomat. Han har netop set en stærkt dekoreret Herre i Uniform træde ind i Slottet.

Siddende paa Sengekanten bryder Kongen Konvolutten og læser:

Sire. Hs. Majestæt Kejseren af Tyskland har befalet mig, Allerhøjstsammes Generaladjudant at overbringe Deres Majestæt en meget vigtig politisk Skrivelse. Jeg har den Ære at anmode Deres

Majestæt om en øjeblikkelig Audients, idet Sagens Vigtighed og Hs. Majestæt Kejserens udtrykkelige Befaling maa tjene som Undskyldning, fordi jeg vover at ulejlige Deres Majestæt paa denne Tid af Døgnet.

Under Skrivelsen staar *v. Senden-Bibrams* Navn.

— Før den fremmede Herre ind i mit Arbejdsværelse. Om faa Minutter vil jeg komme tilstede.

Kongen udtaler disse Ord hurtigt og meget alvorligt.

Endnu inden Majestæten er færdig med at iføre sig daglig Generalsuniform styrter Prins *Gustav* ind i Toiletværelset og raaber:

— Fader! Fire store Pantserskibe er inat ankrede paa Yderrheden. Hvad kan det være for Landsmænd?

Kongen farer sammen.

— Ja saa. Hør Gustav, væk Kammerherre Bull og bed ham komme til mig hurtigst muligt. Jeg har vigtige Forretninger, og Bull maa hjælpe mig.

Faa Øjeblikke senere træder Admiral *von Senden-Bibram* med sine to Ledsagere ind til Kongen, der smilende, men øjensynlig urolig gaar Generaladjudanten i Møde.

Præsentation. Mundtlig Gentagelse af Undskyldningen for den tidlige Forstyrrelse og derpaa Oplæsning af den kejserlige Skrivelse.

— Min Broder! Deres Majestæt!

Gennemtrængt af lyse, kære Minder om mine Besøg ved Deres Majestæts og Deres højsalige Fa-

ders Hof er det med virkelig dyb Smærte, at jeg under det uafvendelige Tryk af politiske Begivenheder, hvis Ophavsmænd maa søges langt fra Berlin og Tyskland, nødes til at foretage mig pludselige Skridt, hvis Maal saa langt fra er fjendtlige mod Deres Majestæt og Danmarks Befolkning, at jeg netop fuldtud tror at turde kalde mig Danmarks sande Ven i Farens Stund.

Der trækker et Uvejr op mod Tyskland. Mit Riges Fjender misforstaar min Regerings fredsvenlige, Retfærdighed søgende Politik. Misundelse over, hvad tysk Flid og Dygtighed udretter, bidrager til at tvinge Vaabnene i Hænderne paa Modstandere, og trods mit daglige Arbejde gennem tyve Regeringsaar for Fredens Bevarelse i Evropa, ser mine Raadgivere og jeg, at Krigsfaren er overhængende.

Deres Majestæts Venskab for mig og mit Hus, Deres Majestæts naturlige Kærlighed til den absolute Neutralitet kender og skatter jeg højt; ligeledes ved jeg, at Deres Majestæts Regering og det danske Folk vil betragte det som en national Ulykke at blive blandet ind i en hvilkensomhelst Krig. Men Deres Majestæt! Andres Vaabenmagt er større end Danmarks, og de Stridskræfter, det danske Monarki raader over, kan umuligt hindre mine mægtige Fjender fra at benytte dansk Land, Vand og danske Hjælpekilder til Skade for Tyskland.

Derfor og kun derfor Deres Majestæt tvinges jeg som det store tyske Fædrelands øverste Krigs-

herre til at byde Deres Majestæt min Hjælp til Afvendelsen af enhver Krigsfare, der truer først Danmark, siden Tyskland. Tyske Tropper gaar nu i Land paa Sælland, en tysk Flaade lægger sig ved København. De faretruede Steder i Jylland og paa Fyen vil hurtigst blive besatte med tyske Tropper, og mine Krigsskibe vil sørge for, at danske Handelsfartøjer trygt kan færdes i danske Farvande.

Selvopholdelsesdriften er den Drivfjeder, der bringer mine Soldater og Matroser ind paa dansk Grund; men vi kommer ikke som Fjender, kun for at forsvare Danmark mod Overfald, et Forsvar, som indre politiske Forhold har nægtet Deres Majestæt Midlerne til selv at kunne føre med tilstrækkelig Kraft.

Alle Rekvisitioner betales med fuld, naturlig Pris. Al privat og offentlig Ejendom respekteres. Jeg ønsker ikke at berede Danmark et 1807, men at bevare Deres Majestæts Landes fuldkomne Selvstændighed.

Herved tilbyder jeg Deres Majestæt en øjeblikkelig defensiv Alliance med Kejserriget Tyskland. Detaillerne i dette Forbund kan hurtigt ordnes gennem Forhandlinger. Ønsker Deres Majestæt ikke den tilbudte Alliance, udbeder jeg mig kun Ret til at værge Danmark til Lands og til Vands, idet de danske Tropper kan forblive uantastede i deres nuværende Garnisoner. Troppeindkaldelser og Discolationer overflødiggøres ved mine Foranstaltninger. Dog staar det den danske Øvelses-

eskadre frit for at forblive, hvor den nu er, i Aarhusbugten eller søge en anden Station. Militær Hjælp til Tysklands Fjender fra dansk Side maa selvfølgelig være udelukket.

Ethvert Ønske, hvis Opfyldelse kan tjene Deres Majestæts og Danmarks Interesser og som det staar i min og min Regerings Magt at opfylde, skal være mig ligesaa helligt som gjaldt det mit store Fædreland.

Med min ærbødigste og venskabeligste Hilsen til Hendes Majestæt Dronningen og hele det kongelige Hus.

Wilhelm II.

Givet paa vort Residensslot i Berlin 15. 8. 08.

Med et dybt Buk overrækker Admiralen den kejserlige Skrivelse til Kongen. Et Øjeblik tøver denne bleg af Bevægelse. Med funklende Øjne spørger derpaa Majestæten:

— Naar vil denne Besættelse, der omtales i Hans Majestæt Kejserens Skrivelse, finde Sted, Deres Excellence?

— Jeg forlod Toget med de forreste af vore Tropper paa Frederiksberg Station for næppe trekvart Time siden. En Del af Københavns Enceinte er besat, og jeg tror sikkert, at den allerede paa Rheden liggende tyske Flaade har sat Marinere i Land paa flere af Byens Søforter.

Kongen ringer hurtigt. Kammertjeneren viser sig. Kald paa Kammerherre *Bull*.

Admiral *von Senden-Bibram* begynder:

— Deres Majestæt, Øjeblikkets Alvor . . . .

Kongen afbryder med en Haandbevægelse:

— Deres Excellence. Min tjenestegørende Kammerherre, Hr. Bull, vil anvise D'Herrer et Værelse, hvor De kan vente, medens jeg opsætter et Svar til Hans kejserlige Majestæt.

Tyskerne bukker, og Kammerherre Bull fører dem ud.

Kongen ringer hæftigt. — Kammertjeneren kommer.

— Kald paa Adjudanten, paa Kammerherre Bull, paa Vagtkommandøren.

Et Øjeblik efter staar alle Tre foran Majestæten.

Kongen sætter i faa Ord de bestyrtede Herrer ind i Situationen. Der telefoneres efter Kronprinsen, Ministrene, Generaler og Admiraler. Gardekaptainen iler op i Slotstaarnet med en Kikkert og melder ved Tilbagekomsten, at fire meget store, fem mindre Orlogsmænd og nogle svære Torpedobaade ligger dels i en Bue udenom, dels mellem Søforterne.

Kongen befaler at skaffe Underretning om Stillingen til Lands, og det lykkes saare hurtigt at konstatere, at Enceinten fra Jærnbaneoverskæringen til Husum er besat af Tyskerne, hvis Antal øges efterhaanden som de vestfra kommende Tog udspyr deres levende Indhold. Telegraf- og Telefonstationer faar Ordre til at skaffe Efterretninger fra Korsør og Næstved, men maa snart melde tilbage, at alle Forbindelser er afbrudte.

Medens en let Frokost serveres for de tyske

Herrer, ankommer i Automobiler og Vogne adskillige af de telefonisk hidkaldte Autoriteter samt en Eskadron Husarer.

Et Statsraad etableres, medens de militære Herrer ved Hjælp af Slottets og Bommandens Telefoner søger at skaffe fuld Besked om Situationen til Lands og til Vands.

Det viser sig, at Baade fra de to ved 3-Tiden opankrede tyske Eskadrer saa godt som uden Modstand har overmandet de intet ondt anende Smaabesætninger paa Middelgrundsfortet, Trekroner, Mellemfortet, Prøvestenen og Charlottenlundfortet.

Helsingørs Garnison allarmeres og dirigeres med Kystbanen til Klampenborg, hvor nærmere Ordre vil blive meddelt Regimentet, der jo egentlig kun bestaar af Rekrutbataillonen.

Københavns Garnison bringes under Vaaben og faar Ordre til at opmarschere paa Blegdamsfælleden.

Marinesoldater besætter Kvintus, bedækte Vej og Refshaleøen.

Man begynder at sætte en Torpedobaad i Vandet. To i Lynettehavnen liggende Patrouillebaade fyrer op, og det samme gør Mineudlægningsfartøjerne.

Artillerister afsendes til Fortun-, Gladsaxe- og Garderfortet, til Lyngbyskansen og Christiansholmsbatteriet.

I Statsraadet ved man hverken ud eller ind. Det almindelige Ønske er at vinde Tid og for-

lange, at Tyskerne skal blive staaende, hvor de staar Kl. 8, indtil et endeligt Svar kan gives om Eftermiddagen. Meningen er, at Regeringen vil sætte sig i Forbindelse med Kabinetterne i London, Paris og Sct. Petersborg for at bede om Raad i denne prekære Situation.

Statsraadsmødet aabnes Kl. 7^{20}. Kl. 8 ankommer pr. Automobil en Adjudant fra Prins *Friederich Leopold af Preussen*, der medbringer en kort Skrivelse til Admiral von Senden-Bibram, hvori det hedder, at, hvis Modstand noget Sted forsøges fra dansk Side, vil København blive bombarderet Klokken 12 Middag. Admiralen anmodes om hurtigst at skaffe Kongen af Danmarks Samtykke til, at de danske Militærautoriteter i Samarbejde med de tyske Expeditionskorps træffer Foranstaltninger til Landets og dets Farvandes betryggende Forsvar eller ganske overlader alle Foranstaltninger til Tyskerne. Prinsen slutter med at udtale sin Glæde over, at de første 17,000 Mand er landsatte paa Sælland uden Forsinkelse eller Tab af nogen Art.

Denne Skrivelse sender Hr. v. Bibram strax ind til Kong Frederik, der oplæser den for Statsraadet og meddeler, at Prins Friedrich Leopold foreløbig har etableret sit Hovedkvarter i Glostrup.

Gennem Telefonmeddelelser og udsendte Ordonnanser opklares det, at Tyskerne allerede har besat Avedørebatteriet ved Kalvebodstrand og inde i Landet Husumfortet. Fra Godsbanegaarden og Frederiksberg Station sender Tyskerne uden at

spørge om Tilladelse rullende Materiel vest paa, og ved Vigerslev koncentreres en større Styrke af alle Vaabenarter. Fortroppen paa og omkring Frederiksberg Station dannes af en Bataillon, en Eskadron og et Batteri. En lignende Styrke marscherer op i det aabne Terrain vest for Nørrebros Station.

Situationen er haabløs. Man har Valget mellem Forbund med Tyskland, Gadekamp og Bombardement eller Udstedelsen af en Erklæring, hvori det hævdes, at den danske Statsmagt med Vold er sat ud af Funktion; men at Neutraliteten saa vidt Regeringen under Forholdene ævner det vil blive overholdt fra dansk Side.

Klokken 8^{20} har Statsraadet næsten enstemmig besluttet at vælge det tredie Alternativ. Et kort, værdigt Svar til Kejser Wilhelm opsættes. I dette udtales baade Indignation og Forbavselse over den valgte Fremgangsmaade mod en venligsindet Stat, der ikke har ringeste Grund til at vente nogen Krænkelse af Danmarks selvfølgelige Neutralitet. Ude af Stand til at hindre den tyske Stridsmagt i at besætte dansk Territorium maa denne foreløbig handle som Kejseren mener at kunne forsvare det. Dog hævdes Regeringens absolute Ret til at mobilisere Hær og Flaade og til at besætte Københavns Fæstningsværker mod Land- og Søsiden udelukkende med danske Tropper.

Dette af Kongen underskrevne og af Konseilspræsidenten kontrasignerede Svar overrækkes Kl. 8^{45} Admiral v. Senden-Bibram, der strax tager afsted, paa Begæring eskorteret af en Halvdeling Husarer.

Konge og Ministre lader sig ikke skuffe af det tyske Tilbud om at bevare Neutraliteten under Kejserørnens militære Beskyttelse. Fra tysk Side er Formen kun en Høflighedens Overgang, thi ingen Fjende af Tyskland vil anerkende Danmarks Neutralitet under Forhold, hvor Herredømmet faktisk er revet ud af den danske Ledelses Hænder.

Men Tid kan der maaske vindes til diplomatisk Intervention, til i Stilhed at væbne Københavns Befolkning og til at udruste de brugeligste Krigsskibe.

Øjeblikkelig indkaldes Væbningen og alle i København og paa Sælland, Lolland-Falster og Møen hjemmehørende Reserver til Liniehæren. Telefon- og Telegrafafbrydelserne volder dog adskillig Forsinkelse med Mobiliseringsordrens Udsendelse.

Foruden Holmens faste Mandskab gaar tusind Haandværkere, to Hundrede Maskinister og tre Hundrede Sømænd i Løbet af nogle Timer over paa Holmen for at hjælpe til med Udrustningsarbejdet.

Medens Charlottenlund- og Kastrupforterne fra Søen er besatte af Tyskerne om Morgenen og mod Landsiden spækket med Maskingeværer og Revolverkanoner, besætter Danskerne Kalkbrænderibatteriet stærkt, medens Kvintus og Strickers Batteri monteres.

Kl. $9\frac{1}{2}$ sendes officiel Meddelelse til Ritzau

og alle Blade om Nattens og Morgenens Begivenheder. København og den af Fjenden ikke okkuperede Del af Omegnen erklæres i Belejringstilstand. Plakater med Forklaring over denne Tilstands Betydning og Bestemmelser trykkes for hurtigst at opslaas paa 1200 Steder.

En af Regeringens første Pligter bestaar i Afsendelsen af Beretning om Sagernes Stilling til Regeringerne i Petersborg, Stockholm, Kristiania, London, Paris, Wien og Rom. Samme Meddelelser og Instruktioner afgives i Chifferdepescher til vore diplomatiske Repræsentanter i de nævnte Byer.

Den danske Regering konstaterer sin absolute Magtesløshed overfor det tyske Overgreb, erklærer, at kun fuldkommen Fred og Neutralitet til alle Sider baader Landets Interesser, og beder nu om Magternes venskabelige telegrafiske Opfordringer til den tyske Regering om hurtigst at tilbagekalde alle Skibe og Tropper fra dansk Territorium.

— — —

Fra Tyskerne paa Frederiksberg Station sendes allerede Kl. 5³/₄ Ordre til de andre københavnske Banegaarde om, at intet Tog maa udsendes. Hermed er Sensationen givet. Rygtet om, at Preusserne er i Staden spredes hurtigt af tilbageviste Rejsende til de fjærneste Gader. Næsten Ingen vil tro denne forbavsende Nyhed. Man ler og spøger; men da Tropperne begynder at rykke ud i Feltuniformer, og man ser Officerernes alvorlige Miner, da Folk, der har været i Nærheden af Frederiks-

berg Station eller har set Tyskernes Marsch ad Fasanvejen til Engen ved Nørrebros Station bekræfter Rygtet, griber Bestyrtelsen Alle, Rædslen Mange.

En Folkevandring for at faa »Fjenden« at se begynder snart. Nysgerrigheden overvinder megen Skræk. Politiet er imidlertid paa Færde, og tre Hundrede Betjente spærrer allerede ved otte Tiden Adgangen til det af Tyskerne besatte Terrain. — — — —

I Nærheden af Frederiksberg Station afskediger Admiral *v. Senden Bibram* takkende den danske Eskorte. Pr. Extratog føres Excellencen hurtigt ud til Prins *Friedrich Leopold*, der sammen med General *v. Vietinghoff* har slaaet sig ned i Banegaardens fineste Ventesal.

Kong *Frederik*s Svar tilfredsstiller ikke de tyske Stormænd; men naturligvis telegraferes det strax til Kejser *Wilhelm.* Imidlertid fortsættes Invasionen. Fragtdampere ankommer hen paa Morgenen med Proviant, Ammunition og alskens Materiel fra Kiel.

12 store Orlogsskibe skynder sig tilbage for at sætte flere Tropper over til Sælland, Korsør befæstes mod Søsiden, og paa Agersø og Sprogø paabegyndes Anlæg af Batterier og Stationer hørende til Minespærringer.

Næstved Dragoner tages bogstavelig paa Sengen. Hele Regimentet føres pr. Bane over Slagelse til Korsør, hvor det foreløbig interneres paa Halskov.

Pr. Automobil dirigeres fem Infanteriafdelinger

og Artillerister ud til Nordvestfronten, hvor Batterierne og Forterne ved Gladsaxe, Vangede, Buddinge og Gjentofte forsynes med tyske Garnisoner, medens Kavalleripiketter holder Forbindelsen vedlige.

Af de 17,000 Mand, der landsættes, føres de 13,000 indenfor Enceinten, 2500 bliver i Fæstningsværkerne og 1500 er fordelt paa Jærnbanelinierne og i Korsør. Vest for Roskilde ses kun Matroser.

Morgentogene syd, vest og nordvest fra stanses i Roskilde, Frederikssundtoget paa Frederiksberg Station. Passagererne faar Lov at gaa, medens Materiellet anvendes til Troppetransport. Et Lokomotiv og to bemandede Vogne sendes sydefter fra Roskilde. Mandskabet besætter alle Stationer indtil Næstved. Efter Dragonernes Tilfangetagelse og Bortsendelse herfra har Automobilernes ved Troppetransporten ikke nødvendige Mandskab bemægtiget sig Stationerne syd paa til og med Masnedsund.

Tre Torpedobaade løber Kl. 3 om Morgenen ind i Gedser Havn og landsætter 80 Matroser samt Telegrafister og Jærnbanemænd i et Antal af ialt 60. Størstedelen af denne Styrke sendes nordpaa, besættende alle Stationer til og med Orehoved. Torpedobaadenes Besætninger bevogter Gedser Station.

Modstand øves naturligvis ikke. Den vilde jo ogsaa være unyttig. Nogle Steder flygter Jærnbanepersonalet, paa andre Stationer hjælper man Tyskerne, hvis Vaaben og høflige, men faste Hold-

ning indgyder Respekt. Foran Nykøbing Station lejrer 30 Marinere sig. Politimesteren tilkaldes, og den kommanderende Officer anmoder Øvrighedspersonen om at hindre Opløb i Gaderne omkring Station og Jærnbanelinie.

Med de danske og mecklenburgske Færger overføres derpaa i Løbet af tredive Timer til København det Mecklenburgske Infanteriregiment Nr. 90, 17de Kavalleribrigade, 17de Artilleribrigade, 800 Militærarbejdere og hele 2den Gardedivision fra Berlin. Alt under Kommando af Generalløjtnant Baron *de Scheffer-Boyadel.*

Umiddelbart efter overføres 2det Armékorps 2den Division under Generalløjtnant *Kuntze.*

Her maa bemærkes, at der Søndag Morgen fra Charlottenlund Slot sendes en Depesche til Gedser for at advare de danske Færger. Advarslen kommer bare for sent. Gedser er forlængst i Tyskernes Magt.

— — —

Kong Frederiks Telegram vækker enorm Opsigt, stor Ophidselse og megen Forvirring hos alle Adressaterne.

Fra Paris og London spørges hurtigt om Detailler angaaende Tyskernes Invasion. Det gælder at faa nøje konstateret, om man staar overfor et fait accompli eller om der er en Mulighed for, at Danskerne kan holde bare ét vigtigt Punkt, indtil Hjælp kan komme tilstede.

Czaren er i Sommerens Løb bleven stærkt paavirket fra engelsk og fransk Side. Man har

villet have Rusland med til en Angrebskrig mod Tyskland. Czaren har imidlertid vægret sig henvisende til Romanoffernes gamle Venskab til Familien Hohenzollern, til de stadig truende Forhold ved den tyrkiske Grænse og endelig til Rigets indre, brogede Omstændigheder, der netop synes at bedres en Smule og derfor trænger til Ro.

Meddelelsen om Invasionen i Danmark, hvor Enkekejserinden for Tiden residerer paa »Hvidøre«, opvækker spontant Fredskejserens højeste Vrede, og han dikterer selv et Telegram til Kejser *Wilhelm* med Anmodning om øjeblikkelig at trække sine Tropper og Skibe bort fra dansk Territorium.

»Verdensfreden er her sat paa Spil. Jeg kan ikke roligt se paa, at et lille Land, der rummer saa dyrebare Interesser for Rusland og mig berøves Selvbestemmelsesretten og udsættes for at blive Tumlepladsen for fremmede Hære og Flaader under en eventuel Krig mellem Stormagter«.

Baade i London og Paris erklæres Statsraadene permanente, indtil »det danske Spørgsmaal« er løst. Tysklands Ambassadører søger samtidig tidligt om Formiddagen Audients henholdsvis hos Kong *Edvard* og hos Præsident *Fallières*, hvor de erklærer, at den tyske Krigsmagt vil blive trukket tilbage fra Danmark, hvis de engelske og franske Sammendragninger af Skibe og Tropper hører op. Endvidere opfordres baade England, Frankrig og Rusland til at deltage i en Konference, hvori Muligheden for faktisk og praktisk at fredlyse alt

dansk Territorium til Lands og til Vands drøftes. Endvidere forlanges en ny Marokkokonference indkaldt.

Selvfølgelig henvises fra alle tre Magter til de nys afsluttede Nordsø- og Østersøtraktater; men Tysklands Repræsentanter er instruerede om at forlange disse Traktater reviderede, saaledes, at Tyskland opnaar Følelsen af absolut Tryghed for Angreb eller militære Hindringer nordfra og i de danske Farvande.

Det meste af Dagen hengaar med Telegramveksling mellem Regeringerne og Konferencer mellem de tyske Udsendinge og de tre Stormagters Udenrigsministre.

Til Kong Frederik afsendes deltagende og opmuntrende Depescher, hvori der ganske vist tales om det uhørte Brud paa Folkeretten og om hurtig Intervention, men, hvori der hverken gives praktiske Raad eller loves virkelig Daad.

— — —

Mineskibet Nautilus er ledsaget af tre Torpedobaade Lørdag Aften gaaet fra Wilhelmshafen med 20 Miles Fart og begynder Søndag Etableringen af en dobbelt Minespærring udenfor Esbjærg.

Alle disponible (over Kiel ikke afsendte) Tropper af 18. Division dirigeres pr. Bane fra Flensborg, Haderslev og Sønderborg til Esbjerg under General *v. Boehns* Kommando.

Medens 9de Armékorps ellers sendes til Sjæl-

land, fordeles 10de Armékorps paa Fyn og i Jylland.

Supplerende Indkaldte og Landeværnsafdelinger eftersendes. Skyndsomheden bevirker Brud paa Korpsenhederne, disse udlignes dog snart. Saaledes gaar 35te Brigade fra Flensborg kun rent foreløbig til Esbjærg.

Tyskerne arbejder under Damptryk, Begejstringen er vældig, og talrige Handelsdampere stilles strax til Regeringens Raadighed. Telegrammer sendes ud over hele Kloden fra Rederierne beordrende Skibene til enten at komme hjem eller, hvis de er mere end 30 Timers forceret Rejse fra tysk Havn, til at søge amerikansk, japansk, italiensk, østrigsk, tyrkisk, norsk eller svensk Havn.

— — —

Klokken 9½ lader Tyskerne fastgjorte Balloner gaa til Vejrs. En fra »Wittelsbach«, en anden fra Nørrebros Station og den tredie fra Vangede. De observerende Officerer rapporterer det ilsomme Arbejde paa Orlogsværftet og Virksomheden paa og omkring de af Danskerne besatte Forter og Batterier.

Strax sender Prins *Friederich-Leopold* en Adjudant til Kongen, som nu er paa Amalienborg, med den Besked, at Bombardementet paa København begynder inden en Time, hvis der fortsættes med Arbejder tjenlige til at styrke det danske Forsvar — førend Overensstemmelse med Regeringen i Berlin er opnaaet.

Svaret herpaa bliver en Ordre til alle Vedkom-

mende om at lade alt militært Arbejde hvile og en foreløbig delvis Stansning af Mobiliseringen.

Bevægelsen i København er voxende, Bladenes Extranumre rives bort. Afmagtsfølelsen er almindelig. Kun et enkelt Blad opfordrer til et Opbud i Masse og et desperat Udfald med paafølgende Overvældelse af Preusserne til Lands, medens Torpedobaadene ødelægger de fjendtlige Krigsskibe.

Dette Vanvid finder dog kun Tilslutning hos nogle Gadedrenge. Stillingen Klokken 10 er denne:

Tyskerne har besat Søndermarken, Frederiksberg Have, Terrainet om Frederiksberg Station, Godthaabsvejskvarteret, Egnen om Nørrebros Station, Slangerupbanegaarden og støtter venstre Fløj til Lyngbyvejen. Kavalleri afpatrouillerer Bernstorffsvejen og Jægersborg Allé. Artilleri behersker baade Ingeniørernes Kaserne og Øvelsespladsen.

Halvdelen af Københavns og Frederiksbergs Politi i Forening med nogle Kompagnier Infanteri og de fleste Husarer danner en dobbelt Linie circa 40—50 Meter fra Tyskerne og med 20 Meter mellem de to Afspærringslinier. Ingen faar Lov at passere den inderste Linie, der har Front mod Byen, medens den yderste Linie observerer Tyskerne, som holder sig rolige og saa vidt muligt skjulte.

Feltartilleriet er kørt op paa Blegdamsfælleden, Ingeniører og Fæstningsartillerister er fordelte paa de i dansk Besiddelse værende Værker, Garden har besat Amalienborgkvarteret, den resterende Del

af Infanteriet Østre Anlæg og Øster Fælled, medens Væbningen samles dels i Raadhusgaarden, dels paa Kristiansborg Slotsplads. Tøjhuset er besat af et Kompagni Infanteri. Helsingørgarnisonen fordeles i Nordfrontens Værker.

Alle større Forretninger og mange mindre lukkes. Alverden er paa Benene. Pludselig synes en stærk Nationalfølelse at have grebet den store Masse. Man ser mange Arbejdere græde og endnu flere knytte Hænderne i afmægtigt Raseri.

Følgende korte Artikel trykt med store Typer paa sort indrammet Papir gør voldsomt Indtryk paa alle Samfundsklasser:

Danske Mænd og Kvinder!

Vi gik i Aftes i Seng som frie danske Borgere, vi er vaagnede klemt uhjælpelig fast af den tyske Ørneklo. Vor Skæbne er afgjort. Kanonmundinger og Bajonetter omgiver os. Modstand er unyttig, ja forbryderisk. Overgivelse paa Naade og Unaade er vor Lod. Ingen hjælpende Haand kan rækkes os, og vi fortjener heller ikke at blive frelste.

Igennem mange Aar har vi sløvt ladet alle inden- og udenlandske Advarsler uænset. Forgæves har Patrioterne i den sidste Tid kæmpet for at aabne Folks Øjne. I Nat tordnede Skæbnen: For silde!

Vi vil nu komme til at opleve en blodig, en frygtelig Tid. Stormagterne vil strides om Danmark i vore egne Farvande og paa dansk Grund. Vore Ejendomme vil blive plyndrede, brændte,

lagte øde; Mænd, Kvinder og Børn vil blive dræbte i tusindvis. Handel, Industri og Landbrug ødelægges, medens man rives om os, indtil vi falder til Ro som en forarmet, underkuet Nation, hvis Lod bliver evig Trældom for en eller flere Stormagter.

Letsindighed, Dumhed, Uvidenhed og personlig Egennytte har hindret dette rigt udstyrede Land i at organisere et kraftigt Forsvar for vor givne Neutralitet.

Vi har ikke villet høre. Nu maa vi føle og tømme Ydmygelsens Bæger til Bunds.

Stakkels Danmark, arme danske Folk. I var begge en bedre Skæbne værdig!

Et Par offentlig kendte Personer, der i Skrift og Tale har virket mod Foranstaltninger til Hævdelse af Neutraliteten, faar Prygl paa Gaden; men ellers giver Stemningen sig ingen kraftige Udslag.

Dump Fortvivlelse, trist Raadvildhed behersker de fleste Sind. — — —

Czaren er tilbøjelig til at konferere om Danmarks Stilling og om Marokkospørgsmaalet; men Tyskernes Dispositioner i Store Bælt og ved Esbjærg er for utilslørede til at *Kong Edvard* vil give sin Søstersøn Tid til at lukke permanent af for Østersøen.

Klokken 5 ankommer en Depesche til Kejser *Wilhelm,* hvori den engelske Regering fordrer Danmarks og de danske Farvandes fuldstændige Rømning i Løbet af tolv Timer, idet en yderligere Besættelse og Udnyttelse af dansk Territorium betragtes som en Krigserklæring til Storbritannien.

Hvis Svar ikke afleveres i det engelske Udenrigsministerium inden fire Timer, behandler England Danmark som fjendtligt Land.

Hidtil har Kejser Wilhelm ikke svaret paa Kong Frederiks Telegram, men blot manet sine Undergivne til at forcere det danske Territoriums Besættelse og hindre Danskerne i at foretage noget alvorligt til Selvforsvar.

Englands Fordring fremkalder Svaret til Danmark. Det lyder kort og godt: Enten et øjeblikkeligt Forbund med det Formaal at holde alle Fremmede borte fra dansk Land og Strand ved forenede tysk-danske Stridskræfter eller ogsaa foretages Afvæbning af alt dansk Militær, hvoraf følger, at Forsvaret af Danmark overgaar til Tyskerne, der lader Danmark afholde alle Omkostninger.

Klokken sex forelægger Admiral *von Senden-Bibram* Kejterens Ultimatum for det danske Statsraad. Forhandlingen bliver ikke lang.

Hvor store end Hensynene til Landets fornemste Kunde England maa være, vejer Situationen i al dens øjeblikkelige Haabløshed dog tungere. Forbundet sluttes. Vor Regering fastholder den Betingelse, at mindst 70,000 tyske Soldater med Artilleri og Tilbehør samt en Afdeling af den tyske Flaade, dobbelt saa stærk som vor egen knyttes til Danmarks Forsvar.

Det gælder jo nu om at gøre Rustningen saa frygtindgydende, at Riget saa vidt muligt skaanes for at gøre Tjeneste som Valplads og tvungen Leverandør af Fornødenheder til Tysklands Fjender.

Tyskerne betinger øjeblikkelig Mobilisering af al dansk Stridsmagt, ikke alene de 16 Aargange af Linie og Forstærkning, men ogsaa, hvis det anses for nødvendigt, indtil 25,000 Mand af Mandskab over 38 Aar og mellem 20 og 22 Aars Alderen. Endvidere kræves Tilvejebringelsen af 12,000 Arbejdere og Haandværkere til Anvendelse ved Fæstningsanlæg samt at Ledelsen af alle militære Foranstaltninger og Operationer indtil den endelige Fredslutning overtages af tyske Officerer.

Vor Flaade knyttes næsten udelukkende til Sundets Forsvar under en tysk Admirals Overkommando. Medens Størstedelen af Fæstningen København til Lands og til Vands besættes af tyske Tropper, garnisonerer fremtidig indenfor Hovedstadens Grænser kun danske Krigere. Tyskerne forbeholder sig dog en daglig Vagtparade af 112 Musikere ledsaget af et Kompagni gennem Byen med skiftende Ruter. Messingsuppen skal skabe prøjsisk Stemning blandt Københavnerne!

Den tyske Regering garanterer Danmark dets nuværende Grænser samt Pengeerstatning for Krigsudstyr og eventuel Krigsskade fra Modstanderne ved Fredslutningen. Naar Faren er ovre drages al tysk Stridsmagt tilbage, og det overlades Danskerne at sørge for hurtigst at skabe et kraftigt Værn til Neutralitetens Beskyttelse. De sidste tyske Soldater og Orlogsskibe forlader dog først dansk Territorium, naar den væsentligste Del af det nye Neutralitetsværn er bragt i effektiv, altid bemandet Stand.

Forbundet holdes hemmeligt indtil Mandag Formiddag Klokken 11. Kejser *Wilhelm* lover Søndag Aften Klokken 8 baade *Czaren,* Kong *Edward* og Præsident *Fallières* tilfredsstillende og endeligt Svar næste Morgen.

Imidlertid lykkes det Frankrigs Gesandt i København i Løbet af Aftenen at konstatere det nye Forbund, der ad Omveje telegrafisk bringes til Konseilspræsident *Clèmenceaus* Kundskab ved Midnatstid. Følgen er, at der strax udstedes almindelig Mobiliseringsordre, at England underrettes, og at en stor engelsk-fransk Flaade samles om Natten ved Kanalens østlige Indgang. — — —

Den danske Øvelseseskadre har om Middagen faaet Ordre til at staa over under Sællands Nordkyst, hvorfra den om Aftenen pr. Gnisttelegram beordres til København.

Den splinternye Krydser Dresden ankommer sammen med Krydserne Hela og Comet Søndag Eftermiddag Kl. 5 fra Wilhelmshafen til Frederikshavn. Eskadren landsætter 400 Artillerister og to Kompagnier af 2den Søbataillon samt en Afdeling væbnet med Maskingeværer. Nogle Timer senere ankrer to Lloyddampere eskorteret af tre Torpedobaade. Om Bord paa de store Handelsdampere er to Feltbatterier med Betjening, 30 Fæstningskanoner, en Eskadron Kavalleri, et Ingeniørkompagni, et Antal Telegrafister, nogle Jærnbanemænd, en Cycleafdeling paa 25 Mand og 200 Arbejdere anvendelige til Skansegravning. Endelig medføres et Hundrede passive Søminer.

Man tager strax fat paa at anlægge Batterier ved Frederikshavn. Noget af Materiellet, deriblandt 10 Kanoner føres til Skagen ved Hjælp af to eftersendte Lægtere, der fortøjer i Nattens Løb ved Siden af Lloyddamperne.

Mandag d. 17de August.

Forbundet offentliggøres, og der tages fat paa at fortsætte alle om Aftenen og i Nattens Løb planlagte og paabegyndte dansk-tyske militære Fællesforetagender.

Minespærringerne udlægges. Alle brugelige Skibe udrustes, idet hele Arbejdsstaben fra Burmeister & Wain og Helsingørs Skibsværft laanes til Hjælp.

Saltholmbatterierne forstærkes. Der sættes Fart paa Arbejdet ved to Værker paa Amager. Positionsskyts afsendes allerede Lørdag Aften fra Tyskland.

Ved Plakater kaldes alle arbejdsdygtige Mænd til Skansearbejde. Der betales 5 Kroner i Dagløn og serveres to Gange i Dagens Løb gratis Forfriskninger.

Glaciet foran Landforterne ryddes. Huse sprænges, Træer hugges, Traverser udbedres, Løbegrave, Skyttegrave, Ulvegrave og Pigtraadshegn anlægges foran og mellem de permanente Værker.

Oversvømmelsen paa Nordfronten bringes i Orden, og der tages stærkt fat paa at etablere den projekterede Oversvømmelse foran Vestfronten.

Der anlægges 36 fremskudte Skanser, hver beregnet til 2 à 4 Stykker Skyts, omtrent 3 Kilometer foran den faste Fortrække og fem Kilometer foran Enceinten. Samtlige disse Skanser undermineres for at Fjenden ikke skal kunne anvende dem efter en eventuel Erobring.

Ialt sættes foruden vort Ingeniørregiment og Størstedelen af den tyske Pionerbataillon Nr. 9 7000 Mand i Arbejde ved Københavns Befæstning. Mere end 150 Civilingeniører hjælper at lede Arbejdsstyrken.

Aalborg Regimentet beordres til Kystbevogtning mellem Frederikshavn og Sæby. Viborg Regimentet trækkes til Esbjerg. Randers Dragoner og Aarhus Artilleriafdeling vogter Kysten omkring Grenaa og rækker ved Helgenæs Haanden til Aarhus Dragoner og Infanteriregimentet fra Aarhus. Selve Aarhus besættes Tirsdag af et tysk Infanteriregiment og et Artilleriregiment. Fredericia Regimentet sendes til Esbjerg, medens en tysk Brigade med to Kompagnier Fæstningsartilleri besætter Fredericia og Strib, hvor der paa begge Sider af Bæltet bygges Batterier til 80 Stykker Positionsskyts. Torpedobaade nedlægger iøvrigt tre Rækker Søminer, hvorimellem kun en smal Rende holdes aaben for egne og neutrale Skibe, der kun ved Nattetid og førte af danske eller tyske Lodser faar Lov til at passere Minespærringerne i Store og Lillebælt. Væbnede Matroser holder under Gennemsejlingen Handelsskibenes Officerer og Mandskaber indespærrede i Kahytterne for at ingen skal kunne for-

tælle Fjenden, hvorledes det frie Løb bugter sig mellem Minernes Rækker.

Fyenske Brigades Infanteriregimenter besætter Assens, Faaborg og Svendborg, afpatrouillerer Kysten mellem disse Byer og til Nyborg. Denne By og Omegn samt Kerteminde besættes først af Marinesoldater og Artilleri. Tirsdag kommer regulære tyske Landtropper, ialt en Brigade med to Kompagnier Fæstningsartilleri. 2det Dragonregiment faar den Opgave at observere Fyens Nordkyst indtil Baaring Vig, hvorfra Tyskerne atter overtager Kystbevogtningen.

Det er Meningen af danske Forstærknings- og tyske Landeværnsafdelinger at danne et 6—7000 Mand stærkt Korps, der fra en Stilling ved Odense pr. Bane hurtigt kan føres til ethvert truet Punkt paa Kysten.

Udfor Christianslund, paa Knudshoved, ved Slipshavn, paa den anden Side Fjorden syd for Holkenhavn og i Kaiberg Skov bygges Batterier, hvortil foruden Soldater anvendes et Par Tusind Arbejdere.

Ogsaa ved Kerteminde anlægges to Batterier mod Søen, medens Strib befæstes stærkt. Til Havnenes Beskyttelse anlægges et Par Batterier ved hver af de andre fyenske Søbyer. Foreløbig har man dog ikke Skyts til at montere disse sidste Fortificationer med.

Paa Sprogø ofres særlig Opmærksomhed. Den ene Damper efter den anden udlosser Cement, Granit, Staalplader, Staalskjolde, elektriske Kabler, Be-

standdele til Lysanlæg, Kanoner, Ammunition, Proviant og meget mere ved den omtrent ubeboede Ø. Der graves, mineres, mures, støbes og installeres for at fremtrylle et lille Gibraltar, hvorfra Død og Ødelæggelse kan spyes ud fra Kanoner over Vandet og fra veldirigerede Mineanlæg under Søens Overflade.

Ogsaa paa Halskov monteres flere svære Batterier.

— — —

Det danske Folk er dybt rystet. Brutalt rives Sløret, hvorigennem den uvæbnede Idyl saas, fra Alles Øjne. Al dum eller landsforræderisk Tale om at stole paa Traktater, Neutralitetserklæringer, Kulturstandpunktet, den aabenbare militære Afmægtighed o. s. v. bortvejres. Klart straaler den kolde, barske Virkelighed. Den pansrede Næve i Struben. Et tordnende: Paa Knæ Træl og mak saa ret!

Det anerkendes overalt, at Regeringen under Omstændighederne har handlet rigtigt ved at modtage det paatvungne Forbund. Agrarerne sukker over det sandsynlige Ophør af Udførslen til England, over Udskrivningen af Mandskab og Heste og over Udsigten til en ødelæggende Krig paa dansk Grund; men selv de mere indskrænkede forstaar endelig, at her gælder Ordsproget: Som man reder, saa ligger man. Nu hellere hjælpe Tyskerne af al Kraft med at holde de andre Magter borte fra vort Land og Strand end at vise mere Sløvhed til yderligere Øgelse af den skete Skade. Vi har jo forskjertset Vestmagternes tidligere Sympathi for det danske Folk.

— — —

Sverrig og Norge sender hurtigt Protester mod Overfaldet til Berlin, men af forskellige nærliggende Grunde truer de to skandinaviske Regeringer slet ikke med Sablen. Til Kong Frederik indløber deltagende Depescher. »Leve Danmark« udbringes paa Cafeerne i Stockholm og Kristiania, og mange Blade taler et til daglig ukendt varmt skandinavisk Sprog.

Norge giver Ordre til at mobilisere Flaaden, 1ste akershusiske og Christianssands Brigader, medens Svenskerne sætter den skaanske Division, Stockholms Garnison og hele Flaaden paa Krigsfod.

— — —

»Kaiser«klassens fire Pantserskibe og de store Krydsere gaar efter to Gange at have fungeret som Transportskibe tilbage gennem Kejser Wilhelm Kanalen for at forene sig med den tyske Hovedflaade.

Dresden, Hela og Comet gør Forposttjeneste i Skagerak, Lloyddamperne staar tilbage langs Vestkysten, efter Omstændighederne søgende Bremen eller Hamborg, og de eskorterende tre Torpedobaade forener sig med den tyske Flotille i Esbjerg.

Hohenzollern stilles til Enkekejserindens Disposition.

Den høje Dame afslaar dog Kejser Wilhelms Tilbud og rejser foreløbig til Fredensborg.

Linieskibene Mecklenburg og Wettin dam-

per efter at Alliancen er i Orden og hele Københavns Søbefæstning besat med Tyskere, til Bæltet, hvor de forener sig med de ved Overfaldet assisterende mindre Krydsere og Torpedobaadene til Forsvar af Bæltets Minefelter.

Kystpantserskibet Ægir forlader København for at gaa over til Lille Bælt, hvor det møder Undine og Vineta kommende fra Korsør og sex mindre, mineudlæggende Torpedobaade fra Kiel. Disse Skibe skal foreløbig forsvare Minefelterne i den smalleste af de tre Passager til Østersøen.

Størstedelen af den danske Flaade knyttes til Københavns Forsvar. Kun vore tre smaa Krydsere Hekla, Gejsir og Heimdal stilles til den i Bælterne kommanderende tyske Admirals Raadighed.

Admiral *v. Holtzendorff*, den nye Chef for den danske Hovedstads Søforsvar sender danske Torpedobaade som Spejdere op i Kattegat. Ved Helsingør stationeres en tysk Krydser. — — —

Mandag Middag faar de fjendtlige Flaader Føling med hinanden i Vesterhavet. De tyske Spejdere rapporterer, at tyve engelske og tolv franske Pantserskibe, sytten engelske og elleve franske Krydsere samt mere end hundrede »Scouts«, Torpedobaadsødelæggere og Torpedobaade toner frem i tre Træfninger.

Imod denne Armada under Admiral, Lord *Beresford*s Overkommando kan Prins *Heinrich* sætte tyve Pantserskibe, fem og tyve Krydsere og et halvthundrede Torpedofartøjer.

Tirsdag Morgen begynder det store Søslag, der varer i sex Timer og ender med, at Halvdelen af den tyske Flaade synker eller erobres i meget medtagen Tilstand. Men Sejren er dyrebar. Med glimrende Mod, Dygtighed og Tapperhed kæmper de tyske Skibe, der dristigt gaar mod Overmagten. Navnlig de højtbyggede franske Pantsere lider overordentligt, og efter Slaget er kun fire franske Pantserskibe kampdygtige; men ogsaa Englænderne beklager følelige Tab, blandt andet synker tre Pantserskibe og fire Krydsere. Tyskernes egne Linieskibe er ikke saa lave som deres engelske Modstandere, hvilket bevirker, at næsten alt opstaaende hurtigt raseres.

Undervandsbaadene prøves fra begge Sider uden dog at yde nævneværdig Tjeneste her ude paa det aabne Hav. Derimod opdages flere af disse Fartøjer i Tide og sendes til Bunds ved Torpedoskud.

Efter Slaget koncentrerer de Allierede sig under Helgoland, udspænder en dobbelt Kæde af Krydsere og Torpedobaade i Retning af Elbmundingen og faar iøvrigt hurtigt saavel Forstærkninger som Hjælp af Slæbedampere og Reparationsskibe.

Prins Heinrich løber ind i Elben, hvor han foreløbig dækker sig bag Cuxhafens Forter og Batterier.

— — — —

Kanontordnen fra Helgolandslaget faar Nerverne til at dirre af Spænding om Bord paa den engelske Flaade, der styrer mod de danske Farvande. Dens

Chef er Viceadmiral Sir *Francis Bridgemann*, hvis Flag følges af 12 Linieskibe, 22 Krydsere og 60 mindre Fartøjer. Den franske Flaade repræsenteres af fem Krydsere og nogle Torpedobaade.

Gnisttelegrafen rapporterer sent Tirsdag Aften til København og Bælterne, at Fjenden nærmer sig, og Onsdag Formiddag staar de Allierede langsomt ned i Farvandet mellem Samsø og Seierø, idet Scouts undersøger Farvandet baade under jyske Kyst, i den nordlige Del af Bælterne og østefter til Sundet.

Tyskerne er dog nu som blæst bort, kun vor Torpedobaad Søbjørnen overhales af den 33 Sømil i Timen løbende Afridi, en »Ocean Destroyers«. 22 Mil gør vor lille Torpedobaad, en flot Præstation set fra et Badehotels Veranda, men ren Ligvognskørsel i den moderne maritime Forposttjeneste. Søbjørnen skydes isænk og gaar ned med Flaget vajende. — —

I den engelske Presse haanes Danskerne. Well siger Englænderne, I er tvunget til at gaa med Tyskerne, men hvem har bragt Eder i en saa elendig Stilling? I selv ved Eders idiotiske Blindhed og Døvhed for den store Politiks ABC og for Venskabs og Klogskabs Advarsler. Uden just at ville det har I Danske ligefrem forberedt Eder paa ved given Lejlighed at optræde som Englands Fjender. Lejligheden er kommet, og Danskerne staar ready til at dække vor Fjendes Ryg og Flanker. Lad dette Folk af agerdyrkende Købmænd og literære Fantaster derfor faa en ordentlig Omgang.

Regeringen agter heller ikke at vise Danmark Skaansel. Flaadechefen har en Dobbeltordre: Skyd Københavns Søbefæstning i Grus, pulveriser den danske Flaade og dens tyske Hjælpere uden Hensyn til Privatejendom. Vi vil have fri Adgang for den under Forberedelse værende Landgangsexpedition. Tilintetgør derefter alle Hindringer i og ved Store Bælt for at vor Flaade kan faa ugenert Passage til Kielerfjord.

Recognosceringen viser, at Tyskerne overalt har brugt Tiden godt. Minespærringerne er i Orden, Batterierne overalt monterede, Efterretningsvæsenet komplet og Forsvaret vaagent.

Onsdag Eftermiddag staar den allierede Flaas Gros østover, efterladende to Linieskibe, sex Krydsere og en halv Snes Torpedobaade til Observation af Bælterne.

Ved Helsingborg vexler Flaaden Salut med en svensk Eskadre, medens Kronborg henligger tilsyneladende ubesat.

Om Aftenen ankres mellem Hven og Rungsted, idet de mindre Skibe supplerede med sex af Transportskibe overførte Undervandsbaade sværmer omkring i Farvandet.

I Nattens Løb foretager Undervandsbaadene et Angreb paa den danske nordre Minespærring, hvis yderste Linie omtrent ødelægges. Danske og tyske Torpedobaade rykker nu frem, Englænderne halser imod dem; og Kampen bliver voldsom. Det regner fra en mørk Himmel, alle Lanterner er blændede, af Fyr ses alene Hvens, kun ved Af-

brænding af Blus og Opsendelse af Raketter formaar Førerne at signalisere. Intet Under derfor, at gode Venner kolliderer eller overøser hverandre med Ild fra Revolverkanoner.

Naturligvis er baade Angribernes og Forsvarernes Lyskastere til Tider i Virksomhed; men ofte forvirrer alle disse skarpe Straaler, der skærer hverandres Baner, mere end de støtter, og derfor slukkes de periodevis.

Medens de større engelske Skibe intet Skud løsner, fyres fra Christiansholmsfortet, fra et nyt Batteri ved Klampenborg, fra Middelgrunds- og Charlottenlundsforterne, fra Iver Huitfeldt, Olfert Fischer og de gamle danske Kanonbaade, som er anbragte inde paa lavt Vand for at kunne bestryge Minefeltet.

Efter to Timers Forløb trækker Englænderne sig tilbage med Tabet af to Undervandsbaade og to Torpedobaade. Vi mister Narhvalen og en Patrouillebaad, medens en stor tysk Torpedobaad som Havarist med sprængte Kedler maa slæbes ind til Orlogsværftet.

Klokken 5½ Torsdag Morgen den 20de letter de engelske Slagskibe og Pantserkrydsere. De damper indefter mod den stærkeste Del af vor Forsvarsstilling, der dannes af Middelgrundsfortet flankeret af Linieskibene Wittelsbach og Zähringen.

Orlogsmændene drejer alle Stævnen til under selve Angrebet for at byde Fjenden den ringeste Skudflade.

Otte Pantsere lægger sig i en buet Linie som Centrum, medens fem Krydsere beskyder Landforterne og Trekroner paa lang Afstand og fire Krydsere danner Angribernes venstre Fløj, sendende Projektiler mod Mellemfortet, Lynetten, Saltholmsbatterierne og de Skibe, der damper frem til Støtte for disse faste Punkter.

Allerede Kl. 6 aabnes Ilden fra de mest langtrækkende Kanoner. Vel er en Del af Minefeltet ødelagt først paa Natten, men meget er endnu igen, og nye Miner er allerede flere Steder sænket, hvor de bortsprængte laa.

Angrebsliniens Centrum dannes af Slagskibene Illustrious, Victorious, Prince George, Hannibal, Jupiter, Mars, Cæsar og Royal Oak. I Reserve ligger Admiralskibet London og Vengeance. (De Bælterne observerende Slagskibe er Repulse og Revenge).

En skiddengul Taage gennembrudt af røde Ildstriber svøber sig om Ven og Fjende. En døvende Stank af Sprængstoffer kvalmer Menneskene, der kæmper i skælvende Taarne og rystende Kassematter.

De engelske 30 Centimeters Kanoner virker paa større Afstand end Modstandernes 24 Centimeters Skyts, saaledes, at Forsvarerne i Begyndelsen lider langt mere end Angriberne. Imidlertid gælder det for Englænderne om fuldstændig at overvælde den tysk—danske Stilling med en alt knusende Regn af Projektiler. Slagskibene maa derfor avancere, og for at sikre Fremsejlingen

sagtnes Ilden, medens Undervandsbaadene sendes ind over Minefeltet.

Admiral *v. Holtzendorff* ser Faren og lader to fra Kiel indtrufne Undervandsbaade gaa frem for at bruge Torpedoerne mod Fjenden.

Vældige Vandsøjler farer op i Luften og falder tilbage som plaskende Kaskader. Samtlige engelske Baade bliver nede i Dybet; men en Gennemsejling er etableret, og Tyskerne har endda mistet deres ene Undervandsbaad.

Et Signal flyver tilvejrs paa Prince George, der fører Kontre-Admiral *Farquhars* Flag. Som en løssluppen Meute piler atter Torpedobaade ind i det nu frie Løb, medens Jupiter og Mars Side om Side damper efter Baadene.

Da ses pludselig syv større danske Handelsdampere med den sorte Røg vældende frem af Skorstenene styre i fuld Fart mod Torpedobaadene. Nye Signaler fra Prince George befaler Torpedobaadsførerne at løbe forbi Handelsskibene og anfalde de tyske Linieskibe. Handelsskibenes graa Krigsmaling gør dog den Virkning, at de forreste Torpedobaade inden Signalerne er forstaaet angriber en af Damperne, der synker hastigt ramt af to Torpedoer. Dette er netop, hvad Forsvarerne ønsker. Et Par Scouts sendes ind for at entre Damperne og bugsere dem bort fra den aabne Passage. Dette lykkes dog kun for et Skibs Vedkommende; alle de andre bringes ved Explosioner i Lastrummene til at synke i det frie Løb, der nu atter næsten lukkes. Kun faa af de ombord-

værende danske Marinere lykkes det at undslippe Døden.

De engelske Torpedobaade formerer tre Grupper, der alle styrer mod Zähringen og Herluf Trolle.

Fire danske og to tyske Torpedobaade løber Englænderne imøde, sprænger den ene Gruppe, hvoraf to Baade sænkes ved Kollision, medens tre af de danske Baade til Gengæld ødelægges. Paa Grund af Fjendens lange Fart har Pantserskibene haft god Tid til at forberede sig paa Angrebet, der hilses med en djævelsk Hagl af mindre Projektiler. Af de elleve Baade, som naar ind paa Torpedoskuds Afstand inden deres Maskiner er beskadigede, gaar fem til Bunds. Til Gengæld rammes Herluf Trolle af tre, den store Tysker af to Torpedoer. Medens det danske Skib synker paa syv Minutter, lykkes det at holde Zähringen paa Pumperne, rigtignok med svær Slagside, der generer Skydningen en Del.

Admiral *Bridgemann* indser, at han maa prøve et Gennembrud et andet Sted paa Minefeltet. Slagskibene trækker sig mere østligt over, Dykkere sendes ned for at overklippe de elektriske Ledninger, der dels staar i Forbindelse med Affyringsstationer paa Forterne, dels naar op til nogle Fod under Vandfladen.

Imidlertid forjages Dykkerne snart af den tyske Undervandsbaad, der endog faar Held til at affyre to Torpedoer paa Victorious. Slagskibet naar

akkurat at tage Grunden, inden det i Maskinrummet indstrømmende Vand slukker Fyrene.

Fra England medfølger sex udrangerede Kanonbaade, bestemte til at »ofres« paa Etablering af en Gennemsejling. Nu rykker disse pansrede Smaaskibe frem i to Kølvandslinier med 100 Meter mellem hver Linie og hvert Skib.

Mellem Linierne løber ogsaa i Kølvandsorden fire forældede Torpedobaade, der affyrer Torpedoer mod de passive danske Miner. Bag denne mærkelige Eskadre damper en halv Snes Barkasser parate til at optage eller rettere opfiske Mandskaberne paa Offerflotillen efterhaanden som Skibene synker — saa langt ud til Siden fra de bortsprængte Miners Plads som muligt.

Pantserbatteriet Skjold og Olfert Fischer nærmer sig under heftig Ild fra alle Kanoner for at jage den nye Fjende tilbage. Dette lykkedes dog ikke. Medens de dødsdømte Skibe girer og slingrer i det af Minesprængninger oprørte Hav, medens det Ene efter det Andet forsvinder i Bølgerne, fortsætter Resten uden at svare med et Skud, men ogsaa uden at tage Hensyn til Danskernes alt Opstaaende raserende Ild.

Bag Offerflotillen damper Slagskibene frem snart overdængende de danske Pantsere med Granater.

Kampen gaar nu løs paa kortere Hold. Kystpanseren »Odin« kommer til Undsætning; men Overmagten er for stor. Efter en halv Times rasende Artillerikamp synker Huitfeld, som et

viljeløst Vrag driver Olfert Fischer ind mod Middelgrunden, medens Odin med svær Slagside og uden Skorstene søger ind paa Indrerheden. Længe varer det ikke før ogsaa den forlængst medtagne Zähringen gaar til Bunds, og Wittelsbach staar i Brand.

Jord og Sten fyger over Middelgrundsfortet. Hist slaar en Kanon en Kuldbøtte, her ramler en Lavine af Cement, Mur og Jord. Thi nu spyr Albions Kolosser Ødelæggelsen fra sig af fuld Kraft.

Paa venstre Fløj er Kampen staaende. Saltholmsbatterierne, Mellemfortet, Prøvestenen og de tyske Krydsere holder de engelske Krydsere Stangen. Kun Mellemfortet forvandles til en Grushob.

Angriberne er paa denne Fløj forsigtige. Krydserne skal engagere, men ikke lade sig ødelægge af Fjenden. Og Saltholmen skjuler nogle Haubitzer monterede til Stejlskud; den Slags er ikke gode at komme nær, naar man ikke hurtigt kan overvælde Batteriet med en ødelæggende Regn af svære Granater.

Paa højre Fløj har Englænderne let Spil med vore Kanonbaade. De pulveriseres snart. Landbatterierne er mere farlige. De klarer sig ret godt overfor den brillante Krydsereskadre under Kontre-Admiral *Callaghan* bestaaende af Leviathan, Achilles, Cochrane, Natal og Warrior.

Ganske vist ødelægges det nye Bellevue Bat-

teri; men baade Christiansholm og Charlottenlundforterne holder sig bravt.

Fra Kalkbrænderifortet fyres ogsaa baade paa Pantserskibene og Krydserne. Saa snart Lejlighed gives dænges Batteriet til med det Resultat, at den ene svære Kanon demonteres, og at baade Frihavnen og det nærmeste Østerbro lider meget.

Warrior kommer Minerne for nær, faar et vældigt Hul i Bougen, det indtrængende Vand trykker Forskibet dybt ned, og den store Pantserkrydser maa tages paa Slæb af en Reservekrydser, der bugserer Warrior ud paa Siden af Reparationsskibet.

Klokken er 8. Forsvarernes Centrum er mere end halvt knust. Britten triumferer. Stakkels Trekroner. Tre Slagskibe retter Kanonerne mod det gamle, ofte lappede Fort. Tyve Træffere, og det hele Værk, der allerede er stærkt rystet og revnet af egen Ild ramler sammen begravende Mandskab og Skyts.

Sydfra kommer Tyskernes Reserve op gennem Kongedybet. Det er de tre gamle »Udfaldskorvetter«, nu Reserve-Linieskibe Baden, Bayern og Sachsen samt tolv Torpedobaade. Til denne Eskadre slutter sig Skjold, den danske Odin og fem af vore Torpedobaade.

De sytten Fartøjer attakerer som Jagthunde de nærmeste engelske Slagskibe, og det lykkes virkelig sex Baade at naa tilbage i Læ af Middelgrundsfortet meldende Resultatet af Angrebet. Ju-

piter synker, Mars maa løbes op paa Taarbæk Rev, og Cæsar faar to Rum fyldt med Vand.

Men Englænderne har ogsaa deres Kobbel ved Haanden, og de pilsnare Destroyers farer mod de nye Fjender. Baden sendes til Bunds, og Wittelsbach faar Dødsstødet; men fire af Angriberne forsvinder af den brittiske Flaadeliste.

V. Holtzendorff flytter sit Flag over paa Sachsen og optager endnu en Gang den ulige Kamp.

Admiral *Bridgemann* kalder de fleste Krydsere til Centrum for at lade alt svært Skyts koncentrere Ilden paa de fire danske og tyske Skibe. Femten Minutter efter existerer Odin og Skjold ikke mere, og de to Tyskere flygter forvandlede til tungt flydende Vrag.

Krydserne Edgar og Hawke har paa engelsk Side faaet deres Bekomst. Flyde kan de ganske vist, men deres sikre Lod er at sejle forsigtigt til hjemlige Dokker. Slaas kan Skibene ikke mere.

Slaget er endt. Den dansk-tyske Flaade er i alt væsentligt tilintetgjort. En Del af Minefeltet er ødelagt, to Søforter helt i Grus, og Middelgrundsfortet ser fælt ud. Kun tre Kanoner kan endnu bruges, og det vil koste et betydeligt Arbejde at gengive Fortet dets oprindelige Kraft.

Naar undtages Bellevue, Kvintus og Kalkbrænderibatterierne har Landfortificationerne ikke lidt mere end at fuld Kampdygtighed kan genvindes i Løbet af nogle Timer.

Af dansk Ejendom har Frihavnen, Burmeister & Wains Ø, Orlogsværftet, Toldboden, Øster-

bro, Kastellet og Strandvejskvartererne helt ud til Taarbæk lidt stor Skade ved Demolering og Brand.

Medens Scouts og Destroyers danner en vagtsom Kæde uden om Københavns Søforsvar for at hindre Forsøg paa at styrke Minespærringerne, trækker den engelske Flaades Gros op paa Højden af Vedbæk for at udbedre den værste Skade, bjærge eller sprænge de grundsatte Skibe, og for Resten afvente Forstærkningen, som Gnisttelegrafen har meldt er under Opsejling.

Klokken 8^{40} er Kampen endt. Klokken $10^{1}/_{2}$ melder følgende Skibe sig til den Højstkommanderendes Flag: De ældre Slagskibe Hood, Nile, Sovereign og Renown samt sex Krydsere, sex Destroyers og tolv store Torpedobaade. Transportdampere medfører endvidere otte Undervandsbaade, tre Regimenter Infanteri og sex Batterier Feltartilleri. Et Torpedoskib er fyldt med et stort Antal Miner.

Klokken 12 lægger sex engelske Slagskibe sig i en Linie med Stævnene rettede mod Christiansholm og Charlottenlundforterne. Fire andre Pansere tager noget senere Kastrupfortet og Saltholmen under Behandling, medens Krydsere overdænger Middelgrundsfortet og Forsvarernes Vrag og Smaafartøjer bag Minefeltet med Projektiler.

Efter to Timers Bombardement er alle Værker, som kan naas, bragt til fuldstændig Tavshed, og Saltholm er endda erobret efter en hæf-

tig Kamp mellem 1500 brittiske Marinere og Matroser, der kæmper mod 900 Tyskere.

Middelgrundsfortets Ruiner entres af Englænderne, men Resten af den tyske Besætning lukker sig inde i Kasematterne, hvorfra de efter alle Ødelæggelserne slette Luftforhold snart jager Folkene ud i halvkvalt Tilstand.

Hood og Nile har i disse Timer lidt saa meget, at de først efter flere Dages Forløb atter kan gøre Tjeneste.

Vor Valkyrien hviler paa Amagers Kyst og den gamle Gorm slutter sin Tilværelse tæt ved Nordre Røse Fyr. Af tyske Krydsere undkommer Hansa, de andre løbes paa Land som Vrag.

— — —

Englænderne besætter Saltholm og Middelgrundsfortet med Landtropper. Paa Øen opkastes nye og stærke Batterier, og samtidig søger man at montere Kanoner paa Fortet, rettede mod København.

Et Slagskib, otte Krydsere og fjorten mindre Fartøjer efterlades til Bevogtning af den danske Hovedstad.

Admiral *Bridgemann* gaar med Hovedstyrken til Store Bælt, hvor han trækker den tilbageblevne Observationseskadre til sig. Kun en halv Snes Scouts og store Torpedobaade sendes om Aftenen gennem Flinterenden syd om Øerne bag paa Tyskerne i Bæltet.

Fra England ankommer imidlertid atter en Del gamle Krigsskibe ledsaget af Torpedobaade, saa-

ledes at der raades over tilstrækkeligt Offermateriale.

Foreløbig angriber Britterne ikke, de ankrer i den nordlige Del af Bæltet skarpt observerende Modstanderne.

Efter en Pavse paa tredive Timer angriber Vestmagternes meget forstærkede Flaade Elbmundingen, hvor Maalene er Ødelæggelsen af den tyske Flaade, af Forterne og af Kejser Wilhelm Kanalen.

Tildels naaes Hensigten med uhyre Ofre. Efter en sex Timers Kamp disponerer den saarede Prins *Heinrich* kun over fire brugelige mindre Skibe, Indgangen til Kanalen er spærret og Forterne paa Elbens Nordside ødelagte; men ved Cuxhafen holder et Par Haubitzbatterier sig endnu.

Ogsaa de forenede Englændere og Franskmænd har lidt overordentligt; men nu er de faktisk Herrer paa Søen. Tilbage staar kun Forceringen af Store Bælt og Kielerstationens Ødelæggelse.

Medens Franskmændene til Lands har nok at gøre med at klare sig nogenlunde overfor de store, udmærket førte tyske Hære, transporteres tredive Tusind Englændere over til Fyen, hvor man gaar i Land under Marinens Beskyttelse paa Hindsholm og omkring Kerteminde. Umiddelbart før Landgangen forceres Lillebælt, samtidig skydes Fredericia, Strib Banegaard og Middelfart i Brand. Ved at ofre tre Undervandsbaade og nogle gamle Skibe uskadeliggøres Minefeltet, og nu kan Tyskerne

ikke sætte flere Tropper over til Fyen, hvor der tilsammen staar 16,000 Danske og Tyskere.

Under stadig Kamp rykker Britterne frem mod Nyborg, der bombarderes fra Søen saa hæftigt, at en Tredjedel af alle Huse tilintetgøres. De tyske Krigsskibe og Sprogø hjælper bravt Forsvarerne af den gamle danske Købstad; men efter tre Hovedangreb gentagne i Løbet af 24 Timer, erobres Nyborg og Omegn. Danskerne og Tyskerne gaar til Svendborg.

Der monteres i Løbet af et Par Dage paa Fyens Siden svære Batterier, som kan bestryge Sprogø, det tyske Minefelt og Forsvarernes Skibe i Flanken. Et vældigt Angreb foretages fra Sø og Land paa Spærringen, der tages efter at Sprogø er helt opløjet af Projektiler, og de dansk-tyske Skibe ødelagte, enkelte af dem ved Torpedobaadsangreb af de fra København syd om Laaland-Falster udsendte Fartøjer.

Efter flere Fægtninger og forgæves Forsøg paa at komme bort ad Søvejen kapitulerer de tyske og danske Tropper ved Faaborg. Vestmagterne forlanger strax en Masse Proviant og femten Millioner Kroner af den erobrede Ø. Endvidere maa adskillige Tusind Mand uden Vederlag fra engelsk Side arbejde paa Befæstninger ved Kysterne, navnlig ved Lille Bælt.

I Løbet af en halv Snes Dage forøges den brittiske Hær paa Fyen til 65,000 Mand.

Enkelte Skibe eller smaa Eskadrer af engelske Krydsere viser sig recognoscerende udenfor de

let tilgængelige østjydske Havnebyer, men afvises af Havnebatterierne.

Af den talrige franske Krydser- og Undervandsflaade sendes en stærk Eskadre til de danske Farvande for at hjælpe til ved Løsningen af Vestmagternes vanskelige Opgave, Erobringen af Kiel. Ligeledes tillader Fjendens Ruin i Vesterhavet Afsendelsen af en halv Snes engelske Slagskibe til Østersøen.

Skøndt den bag Minelinierne i Kielerfjord liggende tyske flydende Defension ikke har Fjerdedelen af Angribernes Artillerikraft, skøndt ogsaa Hjælpeskibene er langt underlegne i Tal, kæmper Tyskerne saa klogt og tappert, at det ene Angreb efter det andet afslaas. Hertil bidrager mægtigt de talrige og meget stærke Landbatterier. Men efterhaanden ødelægges de tyske Skibe, Minefelterne forstyrres ved dristige, opofrende Indsatser fra Angribernes Side, og endelig sættes en mørk Aften en engelsk Division i Land ved Colbergerheide, hvilket resulterer i, at nogle Forter paa Fjordens Sydside for en Stund kommer i Fjendens Besiddelse. Derved lettes Forceringen saa meget, at ialt tyve fjendtlige Torpedobaade og Undervandsbaade slipper ind i Krigshavnen, hvor flere Skibe under Reparation sænkes, tre Dokker, sex Beddinger og et Par vigtige Magasiner sprænges ved Hjælp af medbragte Miner.

Snart trænger imidlertid de tyske Landtropper saa haardt paa, at Divisionen maa tages om Bord. Efter at have ødelagt alle i Fjorden udlagte Miner

trækker de Allierede sig tilbage til en Blokadestilling i Fjordmundingen. Fra Kiel truer ikke længer nogen alvorlig Fare.

Medens et Par Eskadrer udsendes med den Opgave at ødelægge de tyske Skibsværfter i Flensburg, Rostock, Geestemünde, Danzig og Bredow, samles en stor Flaade paa Nyborg Fjord, hvor mange Skibe udbedres.

Overalt foruroliges de danske Søkøbstæder. Der inddrives Penge, Kvæg, Smør, Flæsk og Grønsager. Fra Ledelsen i København udsendes Officerer og Mandskab for at organisere lokale Forsvar og bygge Batterier. Disse kan, naar de er stærke nok, i Reglen afvise de engelske og franske Krydseres Angreb; men er Krigsapparatet ikke kraftigt og Forsvarerne lidet talrige, ender Affæren med Bombardement, Ildebrande, Landgang, Fornagling af Skytset, Sprængning af Værkerne og øjeblikkelig Inddrivelse af store Ydelser i Penge og Naturalier. —

I København er Stemningen stille fortvivlet. Det store Slag paa Rheden har komplet ødelagt alt maritimt Forsvar og øvet en Skade paa fast og flydende Privatejendom til over tyve Millioner Kroners Værdi. Mod Søsiden er Staden nu aaben, idet de gamle og nye Batterier langs Sundet og Amagerkysten tilsammen ikke kan hindre et tilintetgørende Bombardement. Hvad hjælper de artilleristiske og fortificatoriske Anstrængelser mod Søsiden, hvad hjælper det, at Landfæstningen nu er komplet, og at man paa Sælland raader over 110,000 tyske og

danske Soldater, hvoraf Halvdelen i og ved Hovedstaden?

Fjenden har svært ved at vinde frem gennem Sælland og slutte en ubrydelig Ring om København, der er saa stærkt armeret og provianteret, at den sikkert kan udholde mindst et halvt Aars Belejring; men fra Sundet kan alle Hovedstadens Skatte, hele Velfærden knuses paa nogle Timer.

Man griber til at tømme Musæer og Samlinger for deres Skatte, flytte dem saa langt bort fra Vandet som muligt eller skjule dem ude i Landet. Men Bygningerne kan jo ikke bortskaffes.

Den danske Handelsflaade er enten opbragt af Fjenden eller ligger i tvungen Uvirksomhed i neutrale Havne, hvorfra ingen Kaptain tør eller maa vove sig ud. Ved Hovedstadens Kajer er fortøjet mange Skibe, adskillige stærkt prægede af Fjendens hensynsløse Projektiler.

Forbindelsen mellem Landsdelene er afbrudt. Handel og Vandel ligger øde. Vi har næsten 90,000 danske og ligesaa mange tyske Soldater at underholde Landet rundt. Statens kontante Beholdninger er brugte og den indenlandske Privatkapital haardt angrebet, thi Tyskerne lader sig deres Kanoner, Panserskjolde, Taarne og andre fortificatoriske Fornødenheder betale med dansk Guld. Ogsaa Lønningerne til de i Danmark virkende tyske Tropper af Hær og Flaade forlanges udredet af den danske Statskasse — med Udsigt til Refundering efter »Sejren«.

Ja »Sejren«, om den tvivler Danskerne stærkt.

Ganske vist er Tyskerne endnu overlegne til Lands; men til Søs vajer det sort-hvide Krigsflag kun i Krigshavnene og paa Elben efter at ogsaa de til oversøiske Stationer hørende Krigsskibe er blæst bort.

Russerne staar først i September mere end en Million Mand stærke i Polen og ved den østrigske Grænse. Den lidet talrige, men mest af nye Skibe bestaaende Østersøflaade ligger med Dampen oppe paa Revals Red, og Czaren er ingenlunde blidt stemt mod Tyskland.

Hensynsfuldt har baade det tysk-danske Forsvar og de engelske Marinekanonerer skudt pænt udenom Hvidøre. Den Dag, da Enkekejserinden — efter Slaget paa Reden — behager at lade sig afhente af Polarstjærnen eskorteret af to Krydsere og sex russiske Torpedobaade, saluterer alle tyskbesatte Batterier; men alt dette mindsker ikke forhenværende Prinsesse *Dagmars* Raseri mod Tyskerne, dem Kejserinden betragter som givne Fjender af baade hendes gamle og nye Fædreland.

Czaren opfordres indtrængende af Frankrig, af England og af sin Moder til at slaa løs.

Den italienske Flaade er efter glimrende Modstand totalt ødelagt ved Spezzia, Østrigs Marine mobiliseres langsomt og kan kun akkurat dække Adriaterhavet mod den detacherede engelsk-franske Flaade, hvis Opgave blot er at hindre et farligt Udbrudsforsøg af Østrigerne.

I Ungarn og Bøhmen nægter Soldaterne at gaa mod Franskmændene. Gamle Kejser Frantz Joseph forhandler til Højre og Venstre, medens der finder idelige Sammenstød Sted mellem de mobiliserede Hærafdelinger af forskellige Nationaliteter. Under saadanne Forhold gaar Fremmarschen mod Frankrigs Grænse kun langsomt og med forholdsvis ringe Troppetal.

Stemningen i Italien er nærmest for Vestmagterne, kølig mod Preusserne og absolut fjendtlig mod Østrig. Krigen i Søalperne føres derfor lunkent, og da Franskmændene gør alt for trods Krigstilstanden at vise deres inderste Sympathi med Italienerne, indskrænker de militære Foretagender paa denne Del af Krigsskuepladsen sig til nogle ikke helt ublodige Feltmanøvrer.

Vestmagterne lader Italien forstaa, at de skaaner de italienske Byer for Bombardements-Rædsler, alene fordi det unaturlige Fjendskab snart maa ophøre for at afløses af en naturlig Alliance til fælles Fordel.

Diplomaterne er vældigt paa Færde. Det gælder om at fiske i rørt Vande. England gaar vidt i Tilbud til *Czaren.* Paa Lokkegaflen sidder en Lækkerbisken bestaaende af uhindret Herredømme over Persien og Egnen ned til den persiske Bugt med Tilladelse til Anlæg af baade Jærnbaner og Havne.

Fyrst *Bülow* parerer efter Ævne. Han advarer Rusland mod dets Arvefjende, der i Bunden kun tænker paa Czarrigets Ydmygelse, og, naar nu om

kort Tid Frankrig er knust for lange Tider til Lands, kan England faktisk slet ikke støtte det russiske Rige, om det kommer i Krig med andre Landmagter.

Sultanens paagaaende Hovmod og hans truende Mobiliseringer i Lilleasien faar en brat Ende, da det viser sig, at den syge Mands eneste Ven, Kejser *Wilhelm* faar Prygl til Søs. De fremskudte Tropper trækkes tilbage, og *Abdul Hamid* beslutter stille at afvente Begivenhedernes Gang. Lad bare de Kristenhunde udmatte hverandre, naar Giaurerne bløder og trænger til Hvile kan Islams Sønner let opnaa Fordele.

Enkekejserinden gør Udslaget. Klart peger hun paa Østersøprovinserne, der i Tyskland betragtes som fraranet germansk Land, paa de danske Farvande, der danner Ruslands eneste Veje til det aabne Hav. Østersøprovinserne vil et sejrrigt Rusland ved førstkommende Lejlighed søge at erobre, og de danske Søpassager vil blive spærrede for den russiske Flaade, om Preusserhælen faar Lov til at hvile paa Danmarks Nakke.

Den 4de September forlanger Czaren under Krigstrudsel, at Tyskland skal rømme alt dansk Territorium og paabegynde Rømningen inden tre Døgn. Vestmagterne har lovet at bevilge en passende Vaabenstilstand til Rømningen, og om fornødent kan russiske Skibe assistere ved Overførelsen af de tyske Tropper med Materiel fra Øerne til Fastlandet.

Svaret bliver et klart Nej. Dermed gaar

Kampen løs i Østevropa. Med stor Bravour rykker sex tyske Armèkorps over den russiske Grænse i to Hære; men samtidig sværmer 40,000 russiske Ryttere ind over de nærmeste preussiske Egne udbredende Skræk og Ødelæggelse.

Tyskland kæmper nu med dobbelt Front. Russerne er mange, og i Ildlinierne træffes de mest krigsvante Officerer samt talrige Underbefalingsmænd og Menige, der har gjort det japanske Felttog med.

Den 6te September gaar 15,000 Englændere i Land paa Falster. Den 8de lægger en mægtig Vestmagtsflaade sig paa Københavns Red. En Transportflaade medfører 20,000 Mand indskibede fra den fyenske Besætning.

Til Kong *Frederik* og Prins *Friederich Leopold* sendes en Parlamentair medbringende et Ultimatum, hvori de Allierede kræver, at de forenede danske og tyske Tropper strax skal rømme Fæstningen København, og inden et Døgn indtage en Stilling mindst fem geografiske Mil fra Fæstningens yderste Værker.

Intet Skyts maa medtages eller ødelægges og ingen dansk Ejendom maa flyttes fra dens Plads.

I Løbet af tre Timer fra dette Ultimatums Overlevering til Kongen af Danmark begæres Svar. Ignoreres Henvendelsen eller besvares den afvisende, bombarderes København strax indtil en Overgivelse paa Naade og Unaade foreligger.

Hidtil har Omstændighederne fremtvunget et paa Overfladen roligt Forhold mellem de danske

og tyske Autoriteter. *Vi* er jo tvunget til »at gaa frivilligt med«, vi har loyalt om end uden Begejstring opfyldt alle Krav og Forpligtelser. Men dette Ultimatum bringer Striden. Danmarks Regering kan ikke give Tilladelse til Hovedstadens Ødelæggelse, og den danske Ledelse føler sig overbevist om, at de ganske vist talrige og sikkert godt betjente Forter og Batterier fra Taarbæk til Dragør aldeles ikke formaar at skærme Byen.

Den maritime Styrke bestaar af en halv Snes gamle Torpedobaade og tredive »för tilfället« af Barkasser og Slæbere indrettede torpedoførende Fartøjer. Desuden disponeres over nogle armerede Smaaskibe og fem delvis reparerede Pantserskibe og Krydsere, der faktisk kun kan gøre Tjeneste som Blokskibe.

Ved Miner og Sænkning af Fartøjer er Adgang til den indre Havn gjort saare vanskelig; men Ilden fra Blokadeflaaden har for stedse hindret en Fornyelse af den ødelagte Søfortrække.

Kong *Frederik* og hans Ministre viger for Ansvaret ved at slynge Vestmagternes Admiraler et: Kom an! i Ansigtet. Tyskerne forlanger imidlertid kategorisk, at Kampen optages. Vil Danskerne ikke være med, bombarderes København ogsaa fra de i Tyskernes Hænder værende Landfortificationer.

Der staar den arme Regering. Dertil har Sløjheden, Uvidenheden, det smilende, skuldertrækkende Landsforræderi bragt os. Hovedstaden skal lægges øde. Rædslerne er uundgaaelige.

Medens den danske og tyske Ledelse forhandler paa Amalienborg, beordres de danske Tropper ud i deres Stillinger langs Kysten og bag Strandforsvaret. En preussisk Kavalleribrigade med en Maskingevær Afdeling deployerer derefter pludselig i Kvarteret omkring Slottet, og saaledes nødes Kong Frederik til atter at følge Tyskerne, som iøvrigt virkelig tror paa Sejren for de tre Hundrede Kanoner, der peger mod den engelsk-franske Flaade.

Og saa glimter det da fra tusind Stykker Marineskyts. En Helvedes Larm begynder. Medens Fjenden end ikke angriber Amagerbatterierne og kun lidet udsætter sine Skibe for disses Skyts, deler Admiralerne deres Opmærksomhed mellem Batterierne paa Refshalen, langs Strandvejen, de faa Krigsskibe og saa selve Byen.

Som et Varsel slaas strax ved Kampens Begyndelse Stridsøxen ud af Absalons Haand. Hafnias Grundlægger staar ikke for Granater. Af sig selv har Befolkningen rømmet Kvartererne nær Havnen; men kun de Færreste tænker sig Muligheden af et virksomt Bombardement af den indre By og de nyere Kvarterer.

Og dog lader dette sig gøre, da Fjendens Skibe kan lægge sig tæt udenfor Trekroner og overdænge Huse, Gader og Torve med alt det Staal og Jærn »Paternostrene« kan hejse op fra Ammunitionskamrene i Skibenes Dyb.

Flere Snese Projektiler rammer hvert Minut deres Maal i Staden. Hundreder dræbes eller

saares, hele Gader brænder, Jammeren stiger mod Himmelen, hvis klare Blaa snart dækkes af graagule Taager.

I Begyndelsen gør Brandvæsenet Mirakler, og humørfyldte Borgere tager gladelig et Tag med for at slukke og redde. Ret længe varer det dog ikke før Paniken indfinder sig, og under Hyl og Jammerskrig flygter Alle langt bort eller søger Ly i Kældere.

Fem Minutter efter Kampens Begyndelse brænder Frederikskirken og et af Amalienborg Palæerne. Samtidig styrter Det kongelige Theaters Kuppel ned over Scene og Tilskuerplads. Det herlige Rosenborg, alle Musæer, Tøjhuset og det kongelige Bibliotek, Kirkespirene og Raadhustaarnet nedskydes inden Bombardementet har varet to Timer.

Kun de sydlige og vestlige Bydele gaar nogenlunde fri. Enkelte Granater falder dog langt ude paa Vesterbro og paa den indre Del af Frederiksberg.

Residentsen forlægges skyndsomst til Frederiksberg Slot, hvor den samlede Magistrat, talrige Medlemmer af Rigsdagen, og Formændene for mange Korporationer snart indfinder sig. Alle beder indtrængende Kongen skaffe Fred for enhver Pris. —

Strandvejens Villaer og høje Beboelseshuse raseres for en stor Del allerede under Slaget den 20de August. Senere er mange Bygninger bortsprængte for ikke at danne Retningspunkter for

Fjenden eller Skudhindringer for Batterierne, der monteres Side om Side langs Stranden. Takket være den tyske Ledelses Energi er der skaffet mange svære Kanoner over fra hjemlige Fæstninger; men alligevel slaar Antallet ikke til overfor Opgaven.

Nogle fjendtlige Skibe rammes ganske vist saa grundigt, at de maa hales ud af Kamplinien, enkelte synker endog; men Landbatterierne lider langt frygteligere. Der findes kun faa Forsvindingstaarne, og Dækningen med Pantserskjolde er mangelfuld. Danmark ejer jo i den Retning hverken Oplag af færdige Sager, Materialier eller Fabrikker, og for Importen fra Tyskland blev der hurtigt lukket.

Efterhaanden demonteres derfor mange Kanoner, og Mandefaldet er stort. —

Udfaldsstyrken, de mere eller mindre rigtige Torpedobaade kastes mod Fjenden. Han har passet nøje paa, og en hel Flaade franske og engelske Destroyers og Torpedobaade møder vor sammenplukkede Flotille.

Resultatet er forud givet. Ikke ét Fartøj naar tilbage i Havnen, og dog lykkes det dødsforagtende danske og tyske Officerer at manøvrere deres Baade saa fint gennem den fjendtlige Sværm, at to engelske Slagskibe og et Par franske Krydsere saares haardt af Forsvarernes Torpedoer.

Vort flydende Forsvar forsvinder efter en halv Times Kamp fra Vandets Overflade, og dermed er al Modstand brudt. —

Prins *Friederich Leopold* vil ikke høre Tale om Overgivelse. Alt, hvad Preusserne indgaar paa er en Vaabenstilstand, hvis Fjenden vil bevilge den. En Parlamentair sendes om Bord til Lord *Beresford,* der viser sig meget imødekommende. Paa Kong *Frederiks* og Prins *Friederich Leopolds* Begæring bevilger Admiralen sex Timers Vaabenstilstand for at de Saarede kan blive taget under Behandling, de Døde begravne, og privat Ejendom sikret. Selvfølgelig maa Tiden ikke benyttes til militære Foretagender af nogen Art.

Kampen varer ialt i tre Timer. Det opgøres siden, at den foruden mere end tusind Menneskeliv har kostet Danmark 50 Millioner Kroner. Det er dyrt at lade sig tvinge ind i en Stormagtskrig, fordi man i den fede Freds Tider sparer paa Skillingen! —

At Englændere, Franskmænd og Tyskere ikke holder Vaabenstilstands Betingelserne er næsten selvfølgeligt. Englænderne fortsætter med Udskibningen af Tropper, et Foretagende, der under Slaget er begyndt oppe ved Humlebæk, hvor Skibskanoner foreløbig har renset Strandbredden og dens nærmeste Omegn for Forsvarere.

Tyskerne udbedrer under Pavsen de mindst medtagne Strandvejsbatterier og dirigerer ved Hjælp af den indre Helsingørsbane en Række Tog med danske og preussiske Tropper til Kvistgaard Station, hvorfra de i Forening med Helsingørs Garnison let kan falde i Ryggen paa den Styrke, der landsættes ved Humlebæk. —

Det lykkes Kong Frederik ved dygtige Officerers Hjælp at faa Frederiksberg Slot omringet af en Mængde danske Tropper. Majestæten erklærer nu den tyske Overkommando, at han og alle danske Tropper forener sig med de allierede Englændere og Franskmænd, hvis der ikke strax sluttes en Konvention med Angriberne, hvorefter København fries fra yderligere Skade.

En Proklamation spredes samtidig over Hovedstaden indeholdende Kongens Løfte om Fred. De fleste Exemplarer maa dog af praktiske Grunde uddeles i de ydre Kvarterer og paa Marker og Enge i Omegnen, hvorhen Mangfoldige er flygtet med deres mest værdifulde Ejendele.

Situationen synes overordentlig broget. Tyskerne vil nødig bort fra København. I alle Fald vil de have Fæstningsmateriellet med for at kunne etablere en Feltbefæstning i Sydvestsjælland. Det forekommer ikke de tyske Generaler for umuligt paa en Gang at fange det engelske Landgangskorps og overmande Danskerne, der, — naar de om Kongen samlede 7000 Mand undtages, staar spredt og uden faste Støttepunkter.

Paa den anden Side er Udsigten til Forstærkning hjemmefra i Øjeblikket kun ringe, og det endelige Resultat af en Kamp, hvorunder ogsaa Danskerne tælles mellem Fjenderne, meget tvivlsomt.

Resultat: Prins *Friederich Leopold* foreslaar Ødelæggelse af den iøvrigt noget medtagne Marine-Dok, af Beddinger, Magasiner og Sprængning

af alle Københavns Fæstningsværkerer, idet Kanoner, Ammunition og alt let transportabelt Materiale føres bort til en forskanset Lejr. Herfra angribes Fjendens Landgangshær og kastes i Havet.

— — —

Om denne Udvej debatterer de tyske og danske Autoriteter, efter at Vaabenstilstanden har varet i tre Timer, da en fransk Admiral med engelsk Adjudant meldes paa Frederiksberg Slot.

Den fine Parlamentair modtages af Kong *Frederik* og *Preusserprinsen* i Forening.

Admiralen meddeler, at der i Følge gnisttelegrafisk Meddelelse er sluttet en almindelig Vaabenstilstand mellem de krigsførende Magter. Aarsagen er nærmest, at Russerne har vundet en stor Sejr ved den polske Grænse, og at den franske Hær endelig har stanset den tyske Invasion i en to Dages Kamp ved Troyes. Selve Kejser *Wilhelm* er let saaret, og der skal nu føres Underhandlinger paa neutralt Omraade for mulig at ende den for alle Parter ødelæggende Krig.

Faa Minutter senere modtages i det tyske Hovedkvarter fra Kejser *Wilhelm* Gnisttelegram om at stanse alle Fjendtligheder.

— — —

Krigen endes med det Resultat, at Tysklands maritime Stilling er svækket for lange Tider, og at en Mængde Menneskeliv og uhyre Kapitaler er ofrede paa den væbnede Konkurrences sidste krigerske Opgør.

Danmark har lidt frygteligt. 9000 Mennesker

er dræbte eller haardt saarede, København meget medtaget, Marine og Søbefæstning nærmest tilintetgjort, Handel og Vandel stanset samt et Par Hundrede Millioner betalt til Fremmede og deres Interesser.

Stormagtskonferencen i Brüssel dikterer Danmark følgende Existensbetingelser:

Det danske Monarki forbliver et frit og uafhængigt Land: men for den almindelige internationale Sikkerheds Skyld kræver Europa, at der øjeblikkelig fra dansk Side træffes Forberedelser til og i Løbet af kortest mulige Tid gennemføres et Neutralitetsværn af et saadant Omfang, at Danmark i Lighed med andre mindre Stater under et Landet i og for sig ikke vedkommende Fredsbrud kan hindre fremmede Magter i ved pludselige Overfald at benytte og udnytte dansk Territorium, Ejendom eller Hjælpekilder til Lands og til Vands til egen Fordel og til Modstanderens Skade.

I den Anledning forlanges det, at Danmark til Stadighed holder en Hær i aktiv Tjeneste paa mindst 30,000 Mand fordelt paa de vigtigste strategiske Punkter. Disse Punkter befæstes alle forsvarligt, forsynes med rigeligt moderne altid tilstedeværende Skyts og Tilbehør, medens Hærens Mobilisering ordnes saaledes, at den paa ét Døgn kan bringes op til 90,000 Mand og i Løbet af ialt fire Døgn til 150,000 Mand, idet Styrken ved Hjælp af ældre, feltdygtigt Mandskab yderligere paa faa Dage, hvis Neutralitetens Opretholdelse kræver

det, skal kunne forøges med omkring 100,000 Kombattanter.

København maa befæstes til Lands og til Vands efter de nyeste Principer, og alle Fortificationerne, Minespærringerne og den flydende Defension vedligeholdes, saaledes at Materiel og Personel til enhver Tid er tilstrækkeligt og fuldt moderne. Paa samme Maade fordres begge Bælter dækkede ved stærke Kystbatterier, kraftige Anlæg paa Sprogø, Flaadestation ved Agersø, Torpedostation omkring Middelfart og rigeligt Minemateriel, der kan udlægges i Løbet af sex Timer fra Ordre gives. Meningen er ingenlunde, at de Danske skal have Ret til at spærre Bælterne for al Passage, men at de er Herrer over og udøver den Ret, at der i Krigstid kun lades en smal Rende aaben mellem Minerne, hvorigennem alle Nationers Handelsskibe, (men intet krigsførende Lands Orlogsmænd) kan passere enkeltvis ført af danske Lodser og under dansk militær Kontrol.

Endvidere maa saadanne Søstæder, hvis Havne indbyder krigsførende Magter til Landgangsforsøg eller momentan Benyttelse i militære Øjemed, eller til eventuelt Ophold for længere Tid end 12 Timer, befæstes saaledes, at der kan ydes effektivt Forsvar for Danmarks Hævdelse af Neutraliteten paa det faretruede Sted.

Den danske Flaade maa for at kunne løse sine naturlige Opgaver mindst bestaa af følgende Skibe:

8	Kystpansere	à 6000	Tons.
8	Pantserkanonbaade	à 2000	»
4	Pantserkrydsere	à 4000	»
8	beskyttede Krydsere	à 3000	»
8	Torpedobaadsødelæggere	à 600	»

36 Torpedobaade og 10 Undervandsbaade foruden et Par Mineskibe og Skolefartøjer.

Østersø- og Nordsø-Stormagterne forbeholder sig endvidere Ret til saalænge Danmarks Neutralitetsforsvar ikke er i fuldstændig Orden at holde tre Vagteskadrer i de danske Farvande Aaret rundt. Halvdelen af Udgifterne ved disse Eskadrer afholdes af den danske Stat. Tilsammen maa Eskadrerne ikke repræsentere mere end 75,000 Tons, hvoraf en Trediedel paa hver Eskadre. England, Frankrig, Tyskland og Rusland skiftes til at levere Skibene saaledes, at der afløses Eskadre hver fjerde Maaned. Samme Magts Skibe maa ikke have samme Station to Perioder efter hinanden. Stationerne hedder Øresund, Store Bælt og Lille Bælt.

Det er givet, at Danmark ikke formaar at udrede den til Neutralitetsforsvarets Etablering nødvendige Sum af dets ordinære Statsindtægter. Et større Laan maa derfor optages, og Frankrig tilbyder i den Anledning 200 Millioner Kroner udbetalt i fire Rater i Løbet af to Aar til en Rente af $3^1/_2$ Procent. Dette Laan garanteres af de tre andre nordlige Stormagter og amortiseres først efter tyve Aars Forløb i hundrede derpaa efter hverandre følgende Aar.

— — —

Atter hersker Fred i Europa. De store Rovdyr slikker deres Saar, smiler surt til hverandre; og konkurrerer igen paa Livet løs paa militære Omraader. Handel, Industri og Landbrug tager i de af Krigen hjemsøgte Lande et vældigt Opsving, og Kolonierne presses endnu kraftigere end før det Uvejrets Aar 1908.

Krigen koster Danmark direkte omkring 450 Millioner Kroner foruden Statsgælden paa de 200 Millioner. De aarlige Forsvarsudgifter stiger stærkt, og baade Smaa og Store pines ved at staa under de fire Stormagters Formynderskab.

Norge og Sverrig er udenfor det hele. De stryger derved baade direkte og indirekte en stor Gevinst. Følgen af Krigen bliver for begge disse nordiske Landes Vedkommende en yderligere Udvikling af Forsvarsvæsenet, og en ny Politik, der arbejder hen imod Dannelsen af en skandinavisk Forsvarsunion. Denne Bevægelse hilses nu med Glæde i Danmark, og i Foraaret 1910 bliver Delegerede fra alle tre Riger paa en Kongres i Stockholm enige om de gensidige Betingelser for den nye Union, der ikke berører nogetsomhelst andet Forhold end den defensive Udenrigspolitik under en Krig mellem Stormagter eller under et Angreb af en fremmed Magt paa en af Kontrahenterne.

I Sommerens Løb vedtages Unionstraktaten i de tre parlamentariske Forsamlinger, hvilket i høj Grad bidrager til at skabe Tryghed i alle Hjem fra Vadsø til Gedser.

Den gensidige Forpligtelse til at sende Hjælpetropper i Tilfælde af overlegent Angreb paa en af de nordiske Stater under Forhold, hvor de andre Stater ikke er i Fare, ansættes til et Maximum af $3^1/_2$ Procent af hvert Folks samlede Tal. For Marinernes Vedkommende til 40 Procent af hver Flaades Tonnage.

— — — — — —

Hvis det danske Folk vil undgaa en Skæhne som den, der er skizzeret paa de foregaaende Sider eller kan hænde endnu større Ulykker, maa vort Neutralitetsværn uden Tøven bringes i saa god og hurtig brugelig Stand, at Stormagterne, ikke som nu ængstes for, hvad Danmark og dets Hjælpekilder i et givet Øjeblik kan bruges til. Thi denne Utryghed hos de Store rummer en stadig Fare for vor Selvstændighed, den vi dog saare nødig vil miste.

Civilisationen er højst forskellig; men Et er alle Folkeslag, Store og Smaa, Hedninge og Kristne enige om, nemlig om at gøre det nødvendige for det nationale Forsvar, for Smaamagternes Vedkommende betyder dette at værne Neutraliteten og skabe de Stores Respekt for dette rene Forsvarsvaaben. Kun Danmark ligger og sover paa alfar Vej med et ældet, sløvt Sværd under Armen og Fangelinen til en mør Pram i Haanden.

Den rigtige Politik, den, der sættes i Gang af Udvidelsestrang, af Brødnid, af Herskesyge eller for at bortlede et Folks Opmærksomhed fra sociale Bevægelser, den kender intet: Helle min Leg!

Der er netop Røvere i denne dejlige Skov, Røvere, som, naar det gælder egne kostbare Interesser, ikke betænker sig, ikke respekterer Overenskomster, Konventioner, Protokoller eller Traktater; men slaar hensynsløst og øjeblikkeligt til netop, fordi hele Fordelen, ja hele Meningen i Slaget ligger deri at slaa først.

Vi giver slet ikke saa faa Penge ud til Hær og Flaade; men vi maa baade give mere ud og anvende Pengene bedre. Tiden er løbet fra os. Vore Officerer og Soldater er fuldt saa intelligente, tapre og udholdende som andre Nationers Krigere; men Systemet, hvorefter vi arbejder, er forældet, og selve Apparatet er for ringe.

Desværre har vi sovet eller puttet Hovedet under Dynen saa længe, at den nødvendige Reform af vort Neutralitetsvæsen tvinger os til en Gang for Alle at gøre et større Greb i Penge- eller Laanekassen, foruden at det aarlige Budget maa forhøjes noget.

Hver eneste Landsby hverken kan eller skal vi dække; men paa den anden Side nytter det lidet at hævde Neutraliteten i Øresund, naar den krænkes paa den jydske Kyst.

Lykkes det en krigsførende Magt at benytte dansk Territorium eller Ejendom til Skade for en Modstander, betragter og behandler denne i sine Interesser skadede Modstander selvfølgelig Danmark som et fjendtligt Land.

En Neutralitetserklæring er kun et fattigt Do kument, en Samling Ord, der alene har Betydning,

hvis der staar den nødvendige, vaagne Krigsmagt bag Forsikringen.

Det er vor internationale Pligt at gøre vort yderste for at bevare Neutraliteten. Vi har baade Pengekraft og Menneskemateriale nok til at kunne forme Danmark som et vist pigget Dyr, der ogsaa kun vil Freden.

Stridende Stormagter gaar udenom et vel forsvaret Danmark, fordi Opgaven er at slaa Modstanderens Hær og Flaade ned, ikke at engagere sine Kræfter i Kamp med en lille fredelig, men velbevæbnet Stat.

For os gives derimod ingen Vej udenom det stærke, af Udlandet respekterede Neutralitetsforsvar. Derfor enten Grejerne i fuld Orden allersnarest eller ogsaa paa Auktionsbordet med hele Butiken. Enten — Der var en Gang et Danmarks Rige — eller: Danmark skal staa, mens Seklerne ruller! —

Følgende Forslag stilles til rette Vedkommendes Raadighed, Anvendelse, Kritik eller Forkastelse:

Vort Forsvar lokaliseres saa vidt muligt. De Værnepligtige paa Sælland, Møen, Lolland og Falster danner en Gruppe, hvis Opgave er disse Øers, særlig Københavns, Kallundborgs, Korsørs, Sprogøs, Skelskørs og Gedsers Forsvar. Fyenboerne klarer sig med Hjælp af Langelænderne, Ærøboerne og Taasingerne. Jyderne syd for Linien Skjern—Silkeborg—Skanderborg dækker Sydgrænsen, Lillebælt og Esbjerg. Aarhusbugten forsvares fra Landsiden af Folkene i og omkring Jyllands største By. Randersegnens, Mols og Djurslands Soldater

vogter Kysten fra Æbeltoft op til Mariagerfjord, hvor Aalborgegnens Mandskab afløser. Endelig sørger Thy- og Vendelboer for, at Vendsyssels Neutralitet respekteres.

Vestkystens Mænd drager til Esbjerg, og Folkene fra Midtjylland sendes mod Øst til det af de nævnte militære Centrer, der er den Indkaldte nærmest.

Mobiliseringen ledes af Politimyndighederne, altsaa Politimestre i Købstæderne, Sogne- og Herredsfogder paa Landet. Den Indkaldte møder, naar Mobiliseringsklokkerne lyder eller Ordre kommer, paa nærmeste Jærnbanestation, der forud er ham angivet. Med første Militærtog føres han til den By, hvor hans Afdelings Depot findes.

Alle Jærnbanelinier, ogsaa de Private, stilles ved Mobilisering øjeblikkelig til Neutralitets Forsvarets Raadighed. Kun absolut let fordærvelige Varer maa forsendes med disse Tog, der holder ved hver Station og optager Værnepligtige, som noteres af den tilstedeværende Politimyndighed.

Systemet baseres paa, at ingen Afdeling for at blive komplet behøver Tilgang af Folk, der skal transporteres over Bælterne eller Kattegat.

Med runde Tal lever der i Jylland 1100,000, paa den fyenske Øgruppe 300,000 og paa den sællandske Øgruppe 1200,000 Mennesker. Til Hæren maa der aarlig uddannes 16,000 Mand eller omtrent 6750 Jyder, 1850 Fyenboer og 7380 Mand fra den sællandske Øgruppe.

Flaaden maa altid ligge med flere Skibe fuldt

bemandede og med Stambesætning om Bord i andre. Foruden Marinens faste Folk tænkes aarligt uddannet 1500 Mand fra hele Landet, saaledes, at Folkene vest for Store Bælt uddannes ved Marinestationen i Bæltet, medens de Indkaldte fra Sælland og omliggende Øer møder i København.

Værnepligtsalderen varer i Linien 10 Aar fra det fyldte 21de Aar, i Reserven ligeledes ti Aar. For Marinen gælder lignende Forhold. Ved almindelig Mobilisering møder ti Aargange altsaa til Hæren 160,000 Mand. Naar der regnes med 10 Procents Afgang, faas en Liniehær paa 144,000 Mand med en Reserve, som med en noget større Afgang kan sættes til 133,000 Mand.

De Værnepligtige knyttes altsaa saa vidt muligt til deres Egn, drages i hvert Fald ikke længer bort end til det Sted, hvorfra en eventuel Fjende kan true Fødeegnen.

Der oprettes Underofficersskoler i hver af de tre Landsdele, ligeledes Kursus for Menige og Underbefalingsmænd, der ønsker at gaa Officersvejen.

Infanteriet uddannes i alt væsentligt paa følgende Maade: 2 Ugers Øvelse i militær Disciplin, Marsch og Excercits paa en simpel, letfattelig Maade. 3 Ugers Skydeøvelser og Undervisning i Brug af blanke Vaaben. 1 Uges Kompagniøvelser. 2 Ugers Felttjenesteøvelser med Skarpskydning i Terrainet. 1 Uges Bataillionsøvelser og i den 10de Uge Øvelse i Fægtningsskydning og Natmanøvrer med større samlede Korps. Der regnes en Dag til Iklædning og en Dag til Afmønstring. Den sam-

lede Rekruttid bliver altsaa 72 Dage. Helligdage gives Mandskabet fri fra Klokken 3.

Andet Aar indkaldes den Værnepligtige i 14 Dage om Sommeren. Tredie Aar møder den Værnepligtige til nogle Timers daglig Skydning.

Syvende Aar atter Skydning i 8 Dage, og det tiende Aar umiddelbart før Overgangen til Reserven indkaldes Soldaten til Exercits og store Øvelser ialt i 14 Dage.

Naar Krigsforhold ikke medregnes, lægger Fædrelandet altsaa Beslag paa den unge Mand ialt i 116 Dage. For Reservister afholdes hvert andet Aar Skydeøvelser i tre Dage.

Rekylgeværafdelinger og Cyklekorps uddannes og indkaldes i lignende Tidsrum som Infanteriet.

Rytteriet uddannes i 15 Uger første Aar. Indkaldes andet og tredie Aar hver Gang i 2 Uger. Møder syvende Aar i 8 Dage til Øvelse og deltager tiende Aar i større samlede Øvelser i 14 Dage. Feltartilleriet begynder med 15 Ugers Uddannelse det første Aar. Indkaldes derpaa andet og tredie Aar i 2 Uger hver Gang, møder femte og syvende Aar 8 Dage til Skydeøvelser og deltager det tiende Aar i større samlede Manøvrer i 14 Dage.

Reservisterne af Rytteri og Feltartilleri møder hvert andet Aar fire Dage til Vaabenøvelser.

Fæstningsartilleriet uddannes i 13 Uger og indkaldes som de ovennævnte Vaaben.

Ingeniørerne og særlige tekniske Tropper uddannes i 15 Uger og indkaldes som Artilleriet.

Intendanturens Mandskab er dels fast, dels

Værnepligtige, der første Gang indkaldes i 10 Uger og derefter tredie Aar i 8 Dage og tiende Aar i 21 Dage. Intendanturens Reservister møder hvert andet Aar i to Dage for at lære, hvad der er fremkommet af nyt indenfor deres Tjenestegren.

Sygepasserne uddannes og indkaldes som Intendanturens Værnepligtige. Trainet som Fæstningsartilleriet.

Menige og Underofficerer med Lyst og særlige Anlæg for Officersstillingen kan avancere efter at have gennemgaaet et særligt Kursus paa sex Maaneder. Bestaas den afsluttende Examen, udnævnes Eleverne til Secondløjtnanter. I Undervisningstiden lever de gratis paa Skolen og beholder den Lønning, de oppebar ved Optagelsen. Saadanne Officerer fra Geleddet skal senere for at kunne avancere gennemgaa Generalstabsskolen og de særlige Kursus for højere Officerer.

Da det er absolut nødvendigt, at der stadig ligger Mandskab inde til Dækning mod eventuel Overrumpling af Landets mest udsatte og derfor befæstede Punkter, forbliver Halvdelen af hvert Aars Værneplige eller 8000 Mand liggende i 14 Maaneder i Garnisonerne.

Det afgøres ved Lodtrækning, hvem der skal blive liggende inde. De Værnepligtige, som har tjent Landet i 14 Maaneder indkaldes kun en Gang i det tiende Aar til 2 Ugers Øvelse; men har i Reservisttiden de samme Pligter som alle andre Soldater.

Hæren inddeles i 1ste Armékorps med Hoved-

kvarter i København, den fyenske Division med Hovedkvarter i Odense og 2det Armékorps med Hovedkvarter i Aarhus.

Størsteparten af 1ste Armékorps ligger i København, der befæstes stærkt til Lands og til Vands.

Paa Feltfod tænkes Armékorpset passende at kunne sammensættes paa følgende Maade:

Indenfor Fæstningen København: 15 Regimenter Infanteri à 3 Batailloner à 1050 Mand. 6 Batailloner Fæstningsartilleri à 1000 Mand. Tre Regimenter Feltartilleri à 6 Batterier à 6 Kanoner og 150 Mand. 2 Regimenter Rytteri à 4 Eskadroner med hver 150 Mand. 3 Ordonnantsafdelinger à 100 Mand til Efterretningstjeneste. 15 Afdelinger Rekylgeværer à 25 Mand. 4 Cyklekompagnier à 100 Mand til Vedet og Efterretningstjeneste. 6 Batterier Maximskyts à 6 Piecer og 75 Mand. Med Stabe, Intendantur og Sanitetsmandskab ialt circa 60,000 Mand.

Vestsællands Kystforsvarsbrigade (fordelt i Korsør og Kallundborg samt paa Agersø) 4 Batailloner Infanteri. 3 Batterier Maximskyts. 3 Ordonnantsafdesinger. 3 Kompagnier Fæstningsartilleri. 4 Afdelinger Rekylgeværer og 1 Cyklekompagni. 1 Regiment Feltartilleri. 1 Kompagni Ingeniører. Ialt 7400 Mand.

Nordsællands Kystforsvar. (Hovedkvarter i Helsingør). 2 Cyklistkompagnier. 2 Rekylgeværafdelinger. 2 Maximbatterier. 2 Ordonnansafdeling. Ialt 525 Mand.

Lolland-Falsters Kystforsvar. (Hovedkvarter:

Gedser). 1 Bataillon Infanteri. 1 Kompagni Fæstningsartilleri. 1 Batteri Maximskyts. 1 Afdeling Rekylgeværer. 1 Cyklekompagni. 1 Ordonnansafdeling. Ialt 1650 Mand.

Den fyenske Division, hvis største Styrker er fordelt i Stillingerne Nyborg—Sprogø og Strib—Middelfart med mindre Garnisoner i Assens, Faaborg, Svendborg og Kerteminde samt en Reserve i Odense, opstiller mobiliseret: 4 Regimenter Infanteri à 3 Bataillоner. 1 Regiment Felt-Artilleri med 6 Batterier. 1 Bataillon Fæstningsartilleri. 1 Rytterregiment. 3 Ordonnansafdelinger. 6 Afdelinger Rekylgeværer. 1 Bataillon Ingeniører. 2 Cyklekompagnier og 6 Batterier Maximskyts. Ialt circa 18500 Mand.

Det jyske Armékorps mobiliserer følgende Korps:

Vendsyssel Brigade med Hovedkvarter i Frederikshavn sammensættes af: 3 Bataillоner Infanteri. 2 Kompagnier Fæstningsartilleri. 3 Batterier Feltartilleri. 2 Batterier Maximskyts. 1 Cykleafdeling. 2 Afdelinger Rekylgeværer. 1 Kompagni Ingeniører. 1 Ordonnansafdeling. Ialt circa 5000 Mand.

Nordjyske Brigade med Hovedkvarter i Grenaa og Afdelinger i Randers, Hadsund og Aalborg sammensættes af: 3 Bataillоner Infanteri. 1 Kompagni Fæstningsartilleri. 1 Kompagni Ingeniører. 3 Ordonnansafdelinger. 3 Batterier Maximskyts. 4 Afdelinger Rekylgeværer. 3 Cyklekompagnier. (Brigadens Opgave er foruden Havneforsvar særlig Kystbevogtning). Ialt circa 4800 Mand.

Aarhus Brigade med Hovedkvarter i Aarhus mobiliserer; 6 Bataillioner Infanteri. 1 Kompagni Fæstningsartilleri. 1 Kompagni Ingeniører. 3 Batterier Feltartilleri. 3 Ordonnantsafdelinger. 3 Cyclekompagnier. 1 Batteri Maximskyts. 3 Afdelinger Rekylgeværer. Ialt ca. 48,400 Mand.

Grænsedivisionen med Hovedkvarter i Vamdrup og Garnisoner i Fredericia, Vejen og Holsted faar antagelig følgende Sammensætning: 5 Regimenter Infanteri. 1 Bataillion Fæstningsartilleri. 2 Regimenter à 6 Batterier Feltartilleri. 3 Kompagnier Ingeniører. 2 Regimenter Rytteri. 3 Ordonnantsafdelinger. 3 Cycleafdelinger. 6 Afdelinger Rekylgeværer. 3 Batterier Maximskyts. Ialt ca. 22,500 Mand.

Esbjerg Kystdivision, Hovedkvarter i Esbjerg. Garnisoner i Ribe, Bramminge og paa Fanø. Kystbevogtning langs hele Vestkysten. Sandsynlig Sammensætning: 3 Regimenter Infanteri. 1 Bataillon Fæstningsartilleri. 2 Kompagnier Ingeniører. 3 Batterier Maximskyts. 3 Ordonnantsafdelinger. 3 Cyclekompagnier. 4 Afdelinger Rekylgeværer. 3 Batterier Feltartilleri. Ialt ca. 12,700 Mand.

Trainkorpset udgør: Paa Sælland 2 Batailloner à 1000 Mand. Paa Fyen 1 Bataillon. I Jylland 2 Batailloner. Ialt ca. 5000 Mand.

Altsaa skulde den mobiliserede danske Liniehær med Stabe og Train udgøre 145,000 Mand fordelt med 71,575 Mand paa Sælland og Falster, 18,500 Mand paa Fyen og 54,900 Mand i Jylland.

Marinens Mandskab uddannes som hidtil. Der

engageres flere faste Folk, navnlig Maskinister og øvede Fyrbødere. Naar en maritim Værnepligtig ligger længer inde end sex Maaneder, fordobles hans Løn, og der gives intelligente Menige Adgang til at avancere til Underofficerer.

— — —

De Penge, Fuldstændiggørelsen af Københavns Befæstning vil koste, kan antagelig komme ind ved Salget af Christianshavns Vold med Grave og Glacis i Retning af Orlogsværftet. Dette kostbare, stærkt kuperede, skønne Terræn burde inden det udlægges til Gader og Parker anvendes som Plads for den kommende store nordiske Udstilling. Delvis udfyldt, men med Bevarelse af noget Vand og en Del af Voldskrænterne, med Hovedportal lige for Langebro i Fortsættelse af Boulevarden fra Raadhuspladsen, med den maritime Udstilling lagt ud i Sundet og med glimrende Udsigtspunkter, vil Udstillingen ikke kunne faa noget idealere Terræn end dette, hvor man uden at skade Nogen eller Noget kan skalte og valte efter Behag.

Flaadestøttepunktet i Agersøsund, Sprogøs og Stribs Befæstninger kan i Følge Forholdenes Natur ikke opføres af de lokale Haandværkere og Arbejdere. Derimod vilde det være baade naturligt og billigt, om Folk fra de Byer, der bør befæstes mere eller mindre kraftigt mod Søsiden, udførte alle Arbejder sammen med indkaldte Ingeniørsoldater under Ledelse af Officerer.

Disse Byer er Skagen, Frederikshavn, Hals, Hadsund, Grenaa, Aarhus, Fredericia, Esbjerg, Ny-

borg, Kerteminde, Strib, Middelfart, Assens, Svendborg, Kallundborg, Korsør, Masnedsund, Gedser og Køge. Der maa sørges for, at Strandbatterierne lukkes bag til. Hvis man lader dem være aabne i Struben, kan Besætningerne let overmandes af mindre Afdelinger, der har skuffet Strandvagternes Aarvaagenhed og er sluppet i Land. Naar Halvdelen af de Indkaldte stadig ligger inde, vil der altid kunne være saa stor Besætning i Forsvarsværkerne til Lands og til Søs, at en Overrumpling ikke kan finde Sted. Er Indkaldelsen desuden ordnet i Retning af det her foreslaaede, vil Forsvarernes Antal fra det Øjeblik, der paa en aftalt og af alle kendt Maade slaas Allarm, stige meget hurtigt.

I Store Bælt bør der altid passes paa. Nat og Dag maa Patrouillebaade ligesom Lodserne være paa Udkig, og København skulde aldrig mangle en eller helst et Par maritime Nattevagter.

8000 Værnepligtige, med Skoler og Befalingsmænd omtrent en halv Snes Tusind Mand, bør Dag og Nat være fordelte i vore Befæstninger mod Søen, saaledes, at danske Mænd og Kvinder kan føle den Tryghed, de nu saa haardt savner.

Vor arme Flaade existerer egentlig kun som Historie, som smuk, opbyggelig Fædrelandshistorie. Splitflaget vajer nu over saa faa og smaa Fartøjer, at selv den største Tapperhed ikke kunde bringe det Sejr i Kamp med selv den ringeste af vore Naboer eller Genboer.

Enten maa der laanes en stor Sum Penge

(100 Millioner Kroner f. Ex.), og saa kan der paa to Aar skabes en ganske vist lille, men helt moderne, til vore Farvande og Neutralitetskravene svarende Flaade af Pansere, Panserkrydsere, Panserkanonbaade, Torpedobaadsødelæggere, Torpedoog Undervandsbaade. Eller man kan, skøndt det mulig er utilstrækkeligt, indskrænke sig til for en mindre laant Sum at bygge 12 Torpedobaadsødelæggere, 48 Torpedobaade og en halv Snes Undervandsbaade, fordele dette Minespærringsforsvar i Bælterne og Sundet, gøre de Minefelterne bestrygende Landbatterier meget stærke, og saa for Resten vise Flaget fra Opmaalings- og Fiskeriinspektionsdampere.

Noget maa der gøres ved Flaaden. Den konkurrerer snart i Usselhed med Venezuelas Marine, og det turde ikke være Meningen i et havomflydt Land, hvor Flaaden mere end een Gang har frelst Staten.

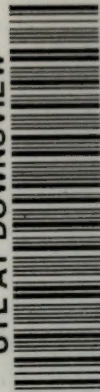
Selv om det aarlige Budget tredobles hjælper det dog ikke. Vi er sakket saa langt agterud, at det er nødvendigt paa en Gang at købe Størstedelen af det Antal Skibe, vi nødtørftigt behøver. —

— — — — — —

I Herrer, der staar for Styret, I danske Mænd, hvem Landets Velfærd er betroet, tegn hurtigt den Forsikring, som ene kan skabe national Tryghed under det fælles Arbejde for Udviklingen af vor lovpriste Kultur og vore anerkendte Rigdomskilder!

Tordenen ruller omkring os, snart fjærnere, snart ganske nær. En Dag har vi Uvejret over vore Hoveder. Gid da Lynaflederen maa være i Orden! Mangler den eller er den saa forsømt, at den svigter, naar Lynet rammer, da bliver det aldrig mere Solskinsvejr i Danmark.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) Bredgade 32

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 09 02 08 01 020 3